ΕΣΠΕΡΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1903

ΓΡΑΦΕΙΟΝ : Ἐν Ἀθήναις
Ὁδὸς Τριπόδων 11
Συνοικία Πλάκας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡ. Κ. ΧΑΡΒΑΤΗΣ
Τὸ φύλλον τιμᾶται λεπ. 20

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛΟΝ 24ον

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ *(προπληρωτέαι)*
ΕΣΩΤΕΡ. ἐτησία δρ. 4.— ἑξάμ. δρ. 2,50
ΕΞΩΤΕΡ. » φρ.χρ.5.— » φρ.χρ.3.—

ΔΗΛΩΣΙΣ

Δηλῶ ὅτι τὸ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τοῦ «Ἑσπέρου» βραβευθὲν διήγημα, δὲν εἶναι ἰδικόν μου ἔργον. ἀλλ' ὅτι, κατὰ λάθος φαίνεται ἀκατανόητον, ἐτέθη ἄλλο διήγημα ἀντ' ἄλλου καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ εἰκὼν καὶ τὸ ὄνομά μου ἐτέθησαν ὑπὸ ξένον διήγημα.

Ἀπορῶ δὲ καὶ λυποῦμαι πῶς εἰς περιοδικὸν καθ' ὅλα τέλειον οἷον ὁ «Ἕσπερος» παρεισέδεισε τοιοῦτον σοβαρὸν λάθος.

Σύρος, 2 Δεκεμβρίου 1903.

ΜΑΡΙΑ Θ. ΧΡΥΣΗ

Σημ. Μέγα δίκαιον ἔχετε, Δεσποινίς, ἀφοῦ μᾶς διαβεβαιοῖτε ὅτι τὸ βραβευθὲν διήγημα δὲν εἶναι ἰδικόν σας οὐχ' ἧττον ὅμως ἐμβάλλετε καὶ ἡμᾶς εἰς ἀκόμη μεγαλειτέραν ἀπορίαν καθότι ἐλάβομεν καὶ διατηροῦμεν ἔτι ἐν τοῖς γραφείοις μας φάκελλον ἐμπεριέχοντα τὸ ἐν λόγῳ διήγημα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς σας. Πῶς συνέβη τοῦτο; Σᾶς βεβαιοῦμεν ὅτι γνωρίζομεν περὶ αὐτοῦ τόσα ὅσα καὶ ὑμεῖς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημοσίευσιν τῆς εἰκόνος σας ἐθεωρήσαμεν περιττὸν νὰ σᾶς ζητήσωμεν αὐτὴν καθόσον, ὡς καὶ ὑμεῖς γνωρίζετε, εἴχομεν τοιαύτην ἐν τοῖς Γραφείοις μας προσέτι δὲ καὶ ἀδύνατον καθόσον ὁ χρόνος δὲν ἐπήρκει διὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν περὶ τῆς ἀποστολῆς ἄλλης φωτογραφίας. Ὅσον δ' ἀφοᾷ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μυστηρίου θὰ πράξωμεν τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἡ Διεύθυνσις.

★ ΑΛΥΤΟΥ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ ★

Η ΠΕΤΡΑ ΤΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

—Παιδί μου, ὅ,τι εἶπεν ὁ Θεὸς θὰ γίνῃ. . . Νὰ πᾷς μὲ τὴν εὐχή μου ἐκεῖ ποῦ θὰ σὲ φωνάξῃ ἡ πατρίδα κι' ἡ εὐλογία τοῦ πατέρα σου θά σε ἀκολουθῇ ὅπου σταθῇς.

—Ἀννέζα μου, γλυκειὰ μ' ἀγάπη, εἶπε τότε ὁ Κώστας, ἀφοῦ πρῶτα ἐφίλησε τὸ χέρι τοῦ πατέρα του, ἔπειτα ἀπ' τὸν πατέρα μου εἶσαι πρώτη μέσ' στὴν καρδιά μου. Ὅτι μοῦ πῇς θὰ κάνω. . . Ἐσὺ ὁρίζεις τὴν τύχη μου. . . Προτιμᾷς νὰ μὲ βλέπῃς σιμά σου γιὰ πάντα, ἐπίορκο καὶ ντροπιασμένο ἢ νὰ πάω ἐκεῖ ποῦ με φωνάζει ὁ ὅρκος μου;

—Κώσια μου, εἶπε μὲ σταθερὴ φωνὴ ἡ Ἀννέζα, πρῶτα σ' ἀγαποῦσα ὅσο δὲν μπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ ἄνθρωπος. Μὰ τόρα ἡ ἀγάπη μου ἔγεινε χίλιαις φοραὶς μεγαλείτερη. Οὔτε νὰ τὸ βάλῃ ὁ νοῦς σου πῶς μπορῶ νὰ σ' ἐμποδίσω. Νὰ ξέρῃς μόνο πῶς παίρνεις μαζί σου τὴν καρδιά μου, τὴ ζωή μου, τὸ συλλογισμό μου ὅλο. Φύλαγε τὸν ἑαυτό σου, γιατὶ ἡ σφαῖρα ποῦ θά σε βρῇ θὰ σκοτώσῃ πρώτη ἐμένα. Πήγαινε, Κώστα μου, καὶ μαζὶ μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ πατέρα σου θά σε συντροφεύῃ καὶ ἡ δική μου ἀγάπη. Αὐτὰ τὰ δυὸ φυλοχτὰ θὰ μακρύνουν τὸ θάνατο ἀπὸ σένα καί . . . .

Δὲν μπόρεσε νὰ πῇ περισσότερα. Ἡ θυσία ποῦ ἔκανε γιὰ χατῆρι τῆς πατρίδας ἦταν ἀνώτερη ἀπ' τὰς δυνάμεις της. Εἶχε φουσκώσει τὸ στῆθός της καὶ τόρα τῆς ἔπνιγαν τὸ λαιμὸ τ'

ΜΙΝΙΟΝ ΠΑΠΑΒΙΕΡΟΥ
Παρισινὴ καλλιτέχνις θανοῦσα πέρυσιν.

ἀναφυλλητὰ καὶ ἐθόλωσαν τὰ μάτια της ἀπ' τὰ δάκρυα.

Ὁ Κώστας ὥρμησε καὶ τὴν ἔσφιξε 'σ τὴν ἀγκαλιά του. Τρελλὸς ἀπὸ χαρὰ ποῦ πλημμυροῦσε τὰ στήθη του, 'περήφανος γιὰ τὴν ἀγαπητὴ τῆς καρδιᾶς του, ἐκόλλησε τὰ χείλη του 'σ τὸ ἁγνὸ ἐκεῖνο καὶ παρθενικὸ μέτωπο τῆς 'Αννέζας. Ἦταν ἅγιο τὸ φίλημα ἐκεῖνο, τὸ δεύτερο ποῦ τῆς ἔδινε ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἀγαπήθηκαν. Τὸ φίλημα ποῦ δίνει ἡ μάννα 'στὸ παιδί της δὲν ἦταν ἁγνότερο ἀπὸ 'κεῖνο.

Ἔπειτα ἐπῆρε τὴν 'Αννέζα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ οἱ δυὸ μαζὺ ἐγονάτισαν 'μπρὸς 'στὰ πόδια τοῦ γέρο-Μοροζούλη.

— Πατέρα μου, ἀγαπημένε μου πατέρα, εἶπεν ὁ Κώστας, 'πλησίασε ἡ ὥρα ποῦ πρέπει νὰ φύγω . . .

— Θὰ μ' ἀφήσῃς, παιδί μου, τόσο γλήγωρα! εἶπεν ὁ γέρος μ' ἀναστεναγμό.

— Πατέρα μου, πρέπει αὔριο τὸ πρωῒ νὰ δώσω τὸ παρὼν 'σ τὸ λόχο μου, κι' αὔριο ὁ λόχος μου φεύγει γιὰ τὰ σύνορα . . . Δὲν 'μπορῶ νὰ μείνω οὔτε στιγμὴ πιότερο... Μὰ προτοῦ νὰ φύγω, πατέρα μου, εὐλόγησέ μας καὶ τοὺς δυὸ 'στὴν ἐπίσημη αὐτὴ στιγμὴ ποῦ μοῦ μένει...

Ἔσκυψε μὲ λαχτάρα ὁ γέρος 'σ τὴν παράκλησι αὐτὴ τοῦ γυιοῦ του κι' ἁπλώνοντας τὰ δυό του ἄσαρκα χέρια ἐπάνω 'σ τὰ ἀγαπητὰ ἐκεῖνα κεφάλια, εἶπε:

— Θεέ μου, ὅπως ἐγὼ τοὺς δίνω τὴν εὐλογία μου, εὐλόγησέ τους καὶ σὺ ἀπὸ 'ψηλὰ ποῦ εἶσαι καὶ χάρισέ τους εὐτυχία...

Ἔπειτα ἐφίλησε τὸν καθένα χωριστὰ καὶ τοὺς ἕνωσε τὰ χέρια, λέγοντας:

— Ἑνωμένοι νά 'στε καὶ 'σὲ ζωὴ καὶ σὲ θάνατο! . . .

Τότε ὁ Κώστας ἔβγαλε ἀπ' τὸ χέρι του ἕνα δακτυλίδι, ποῦ τοῦ τῶχε ἀφήσει κληρονομιὰ ἡ μητέρα του καὶ τό 'βαλε 'σ τὸ δάκτυλο τῆς 'Αννέζας. Ἦταν ἕνα πολὺ ὤμορφο δακτυλίδι. Εἶχε μιὰ πέτρα γαλάζια καὶ τόσο διάφανη ποῦ 'νόμιζες πῶς ἤτανε σταλαγματιὲς τῆς θάλασσας ποῦ εἶχαν πήξει καὶ ἑνώθηκαν ἐπάνω 'σ τὸ χρυσάφι τοῦ δακτυλιδιοῦ.

— 'Αννέζα μου, εἶπε ὁ Κώστας μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή, αὐτὸ τὸ δακτυλίδι σοῦ τὸ δίνω γι' ἀρρεβῶνα. Ὅσο ζῇς καὶ ὑπάρχεις, νὰ μὴ τὸ βγάλῃς ἀπ' τὸ δάκτυλό σου. Κι' ἅμα δῇς τὴν πέτρα του καὶ θολώσῃ νὰ ξέρῃς πῶς βρίσκομαι σὲ κίνδυνο. Βλέπεις τόρα τί καθάρια ποῦ φαίνεται. Ὅταν ἡ ζωή μου φύγῃ ἡ πέτρα θὰ ραγίσῃ μονάχη της.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, Κώστα μου, εἶπε μὲ δάκρυα ἡ 'Αννέζα νὰ εἶνε γιὰ πάντα ἔτσι ὅπως μοῦ τήνε δίνεις τόρα. Μὰ γνώριζε πῶς, ἂν κἀμμιὰ φορὰ ἰδῶ τὴν πέτρα καὶ ραγίσῃ, ἡ ψυχή μου θὰ φύγῃ ἀπὸ μένα γιὰ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴ 'δική σου.

Καὶ μὲ κίνησι ποῦ ἦλθε καὶ 'σ τοὺς δυὸ μαζὶ ἔκλιναν ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο καὶ τὰ χείλη των ἄλλαξαν τὸ τρίτο φιλί. Ἦταν τὸ φίλημα τῶν ἀρραβώνων.

* * *

Ἄχ! ἀνάθεμά σε, κόσμε κακέ, κόσμε μοχθηρέ, αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο φιλί! . . .

Τὴν ὥρα ἐκείνη ποῦ ἑνώθηκαν τὰ χείλη των γιὰ τελευταία φορὰ ἡ 'Αννέζα ἐκιτρίνισε, ἔγεινε ἡ ὄψι της 'σὰν τὸ κερί. Ἄχ! γιατὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ! 'Εκείνη πὲς πῶς τὸν ἔσπρωξε μὲ τὸ ἴδιο της τὸ χέρι... Γιατὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ!... Καὶ τόρα ἔδερνε τὸ στῆθός της καὶ τραβοῦσε τὰ μαλλιά της, μὰ ἄδικα... Ὁ Κώστας ἦταν πιὰ μακρυά.

Ἡ κακομοῖρα ἡ μάννα της πόσα δὲν τῆς ἔλεγε, πόσες παρηγοριές, πόσες ἐλπίδες δὲν ἐζητοῦσε νὰ στάξῃ μέσα 'σ τὴν καρδιά της!.. Τίποτα, ἐκείνη δὲν ἄκουε κἀνένα... Ὁ νοῦς της 'ταξείδευε ἀκλουθῶντας τὸ ταῖρι τῆς καρδιᾶς της.

— Ἄχ! Δὲ θὰ τὸν ξαναϊδοῦν τὰ μάτια μου πιά! . . . ἐμουρμούριζε κινῶντας τὰ χέρια 'σὰν τρελλή. Τὸ εἶδα πάλι τὸ φάντασμα . . . Ναί, ἦταν φανερὸ πιά . . . Τὴν ὥρα ποῦ μ' ἐφίλησε γιὰ στερνὴ φορὰ τὸ ξανάειδα... Μοῦ τὸν πηγαίνανε πληγωμένο, σκοτωμένο, 'σ τὸ στενὸ ἐκεῖνο μονοπάτι ... Ἦταν ὁ Κώστας μου, ὁ ἀγαπημένος μου... Τὸν ἐγνώρισα καὶ τῆς δυὸ φορές... Κ' ἐγώ, ἡ τρελλή, τὸν ἄφισα νὰ φύγῃ.

Μόλις τὸ βράδυ, κουρασμένη ἀπ' τὴ λύπη, σκοτωμένη, συντριμμένη κατώρθωσε ὁ ὕπνος νὰ τῆς κλείσῃ 'λίγο τὰ μάτια καὶ νὰ ξεκουράσῃ τὰ κατακοπιασμένα ἐκεῖνα μέλη.

* * *

'Ξημέρωσε τοῦ Λαζάρου.

Ἡ 'Αννέζα σηκώθηκε ἥσυχη. Τὸ μάτι της ἔπεσε πρῶτα-πρῶτα 'σ τὸ δαχτυλίδι. Ἡ πέτρα ἤτανε καθάρια κι' ἀπείραγη.

'Εντύθηκε κι' ἐπῆγε μὲ τὴ μάννα της 'σ τὴν ἐκκλησιά. Ὅλη τὴν ὥρα τῆς λειτουργίας ἦταν γονατισμένη κι' ὁ νοῦς της ὑψώνετο 'ψηλὰ 'σ τὸν οὐρανό. Τὰ μάτια της ἦταν καρφωμένα 'σ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ τὰ χείλη της ἐκινιοῦνταν 'σὰν νὰ σιγότρεμαν. Ἦταν ἀφιερωμένη σὲ ὁλόθερμη προσευχὴ ποῦ ἔβγαινε ἀπ' τὴν καρδιά της γιὰ ν' ἀνεβῇ 'σ τὰ πόδια 'Εκεινοῦ ποῦ ἐμαρτύρησε γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων.

Ὅταν ἐτέλειωσε ἡ λειτουργία ἐσηκώθηκε μὲ τὴν καρδιὰ 'λίγο ξελαφρωμένη. Ἡ προσευχὴ τῆς ἔδωσε τὴν ἐλπίδα. 'Επῆγε μὲ τὴ μάννα της 'σ τὸ σπῆτι τοῦ γέρο-Μαροζούλη καὶ αὐτὴ ἦταν τόρα ποῦ παρηγοροῦσε τὸ φτωχὸ τὸ γέρο, ποῦ ἡ στέρησι τοῦ γυιοῦ του τὸν εἶχε κάμει ἄλαλο.

Ἡ κυρὰ-Μιχάλαινα ἦταν πιὰ χαρούμενη. Ἡ καρδιὰ τῆς καϋμένης μάννας εἶχε σπαράξει νὰ βλέπῃ τὴν ἀπελπισιὰ ζωγραφισμένη 'σ τὸ πρόσωπο τῆς κόρης της καὶ τόρα πήγαινε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴ χαρά της ποῦ ἔβλεπε νὰ φεύγῃ ἐκείνη ἡ μαύρη ἀπελπισιὰ 'λίγο-'λίγο καὶ νὰ ξεκαθαρίζῃ ἡ συννεφιὰ ποῦ γιὰ μιὰ στιγμὴ 'λίγο ἔλειψε νὰ φέρῃ καταστροφή.

Καϋμένη μάννα! τί φοβερὸ μαρτύριο σοῦ ἐφύλαγε ἡ τύχη!... Κάλλιο νὰ μὴ γεννοῦσες;

Τὴν ἄλλη 'μέρα ἤτανε τῶν Βαγιῶν. Ἡ 'Αννέζα ἦταν ἡ πρώτη ποῦ 'πῆγε 'σ τὴν ἐκκλησιά. Ἡ θρησκεία πιὰ ἦταν ἡ μόνη παρηγοριά της. Μονάχα 'σ αὐτὴν εἶχε τὰς ἐλπίδας της, ὁ Θεὸς θὰ ἐφύλαγε τὸν Κώστα ἀπὸ τὸν κίνδυνο τοῦ πολέμου. Γονατισμένη 'σ τὴ γωνιὰ τῆς ἐκκλησίας ἔστελνε πάλι τὸ λογισμό της ἐκεῖ 'ψηλά, ποῦ τριγυρισμένος ἀπ' τὰ Χερουβεὶμ ὁ Πανάγαθος ἀφίνει νὰ φθάνῃ ὡς τὸ θρόνο του κάθε προσευχὴ ποῦ βγαίνει ἁγνὴ ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.

'Λίγο 'λίγο ἡ ὄψι τῆς 'Αννέζας ἄρχιζε νὰ ξαναπαίρνῃ τὴν πρώτη της εὐθυμία. Ὅταν τὴν ἐζύγωσαν τὰ κορίτσια μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας 'μπόρεσε νὰ χαμογελάσῃ 'λίγο καὶ ἡ συναναστροφή των τῆς ἔκανε πολὺ καλό. Γιὰ λίγη ὥρα, ὁ νοῦς της 'ξέφυγε ἀπ' τὴν αἰώνια ἰδέα ποῦ ἦταν καρφωμένος καὶ ἡ 'Αννέζα ὑποσχέθηκε νὰ πηγαίνῃ μαζί τους ἀπ' τὴν ἄλλη 'μέρα ποῦ ἄρχιζε ἡ Μεγαλοβδομάδα καὶ νὰ βοηθήσῃ κι' αὐτὴ ὅταν θ' ἄρχιζε τὸ στόλισμα τοῦ 'Επιταφίου.

Κι' ἐκράτησε τὸ λόγο της ἡ δυστυχισμένη τὴν ἄλλη 'μέρα. Ἤτανε Μεγάλη Δευτέρα. 'Σ τὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ συναντήθηκε μὲ τ' ἄλλα κορίτσια κι' ἐπήγανε μαζὶ 'σ τὴν ἐκκλησιά. Ἡ μάννα της, ἥσυχη πιὰ τόρα καὶ ξένοιαστη, εἶχε πάει μαζὶ μὲ τῆς γειτόνισσαις πιὸ ὕστερα

Μὰ τί εὐθυμία ἦταν ἐκείνη καὶ τί γέλοια σὲ κάθε κουβέντα τῶν ἄλλων κοριτσιῶν ὅταν βγήκανε ἀπ' τὴν ἐκκλησία! . . .

— Σὲ καλό σου, 'Αννέζα! τῆς ἔλεγαν ἡ ἄλλαις, ὅσο τὴν ἔβλεπαν νὰ γελᾷ γιὰ ἕνα τίποτα.

Καὶ γιατὶ νὰ μὴ γελάσῃ! Ἡ πέτρα τοῦ δακτυλιδιοῦ ἤτανε τόσο διάφανη ποῦ 'νόμιζες πῶς θὰ στάξῃ. Ὁ Κώστας δὲν εἶχε τίποτα. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ 'γύριζε 'σ τὴν 'Αννέζα του χωρὶς νὰ πάθῃ οὔτε μιὰ τρίχα του.

Κακόμοιρο κορίτσι! . . . Δυστυχισμένη παρθένα, ἦταν τὸ τελευταῖο γέλοιο σου ἐκεῖνο. Ὁ λύχνος προτοῦ νὰ σβύσῃ ἀφίνει μιὰ ἀναλαμπή, τὴ φωτεινότερη ἀπ' ὅλαις.

* * *

Ἦταν ἀπόγεμα τῆς Μεγάλης Δευτέρας.

Ἡ 'Αννέζα μαζὶ μὲ τὴ μάννα της καθόντουσαν 'σ τὴν ἴδια ἐκείνη καμαροῦλα ποῦ τὴν ἀποχαιρέτησε ὁ Κώστας. Ἡ κυρὰ-Μιχάλαινα

Μποροῦσε νὰ τὴν πάρῃ κἀνεὶς γιὰ πεθαμμένη.. .(Σελ. 205)

ἔπλεκε κάλτσα κι' ἡ 'Αννέζα ἦταν ἀκουμπισμένη 'σ τὸ παράθυρο καὶ πότε κύτταγε ἔξω μακρυὰ ὅσο ἔφτανε τὸ μάτι της 'σὰν νὰ μποροῦσε νὰ λιγοστέψῃ τὴν ἀπόστασι ποῦ τὴν ἐχώριζε ἀπ' τὸν ἀγαπημένο της, πότε χαμήλωνε τὰ μάτια καὶ κύτταζε τὸ δαχτυλίδι μὲ τὴν ὤμορφη πέτρα.

'Εσήκωσε τὸ χέρι της νὰ τὸ φιλήσῃ. Μὰ δὲν εἶχε ἀκόμη ζυγώσει τόσο ὥστε νὰ τὸ χάσῃ ἀπ' τὸ μάτι της καὶ μὲ μιᾶς ἡ πέτρα ἀπὸ καθάρια ποῦ ἦταν 'σὰν τὴν ἥσυχη τὴ θάλασσα, ἐθόλωσε κι' ἔπηξε 'σὰν νά 'ταν ἕνα κομμάτι κοινὸ λιθάρι.

Τὴν ἴδια στιγμὴ αἰσθάνθηκε μέσ' τὴν καρδιά της 'σὰν νὰ ἐρράγισε κἄτι τι κι' ἀπ' τὰ μάτια της ἐμπρὸς ἐπέρασε πάλι ἡ ἴδια ὀπτασία, τρίτη φορὰ τόρα, ποῦ εἶδε δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα ποῦ τὴν ἀποχαιρέτισε ὁ Κώστας. Εἶδε τὸν Κώστα πληγωμένο καὶ χλωμό, σὰν νεκρὸ νὰ τὸν πηγαίνῃ μακρυὰ ἀπ' τὴ μάχη ἕνας ἄλλος στρατιώτης ποῦ τὸν εἶχε 'σ τὸν ὦμό του κι' ἐβάδιζε 'σ ἕνα στενὸ μονοπάτι χαραγμένο μέσ' τὴν πλαγιὰ ἑνὸς βουνοῦ.

'Απ' τὸ σφιγμένο τὸ λάρυγκά της 'μπόρεσε κι' ἐβγῆκε μιὰ φωνὴ σπαρακτική, φωνὴ βγαλμένη ἀπὸ μέσα ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια της κι' ὕστερα ἡ ὄψι της ἐθόλωσε 'σὰν τὴν πέτρα τοῦ δακτυλιδιοῦ κι' ἐσωριάστηκε κάτω 'σ τὸ πάτωμα ἀναίσθητη.

Ἡ καϋμένη ἡ μάννα της ἔτρεξε μὲ λαχτάρα καὶ καρδιοχτύπι καὶ τὴν 'πῆρε 'σ τὰ γόνατά της. Τὴν ξεκούμπωσε, τὴν ἔτριψε μὲ ξεῖδι τὴν φιλοῦσε καὶ τὴν 'φώναζε, τρελλὴ ἀπ' τὴν τρομάρα της, μὰ ἡ 'Αννέζα, δὲν ἔδειχνε σημεῖο ζωῆς.

Νὰ φωνάξῃ τὸ γιατρό; Καὶ πῶς θὰ τὸν πληρώνανε ποῦ δὲν εἴχανε νὰ φᾶνε οὔτε ψωμί! . Μὰ ν' ἀφήσῃ πάλι τὴ μονάκριβη θυγατέρα της νὰ πεθάνῃ;... Καὶ πάλι ποιὸς νὰ πάῃ νὰ τοῦ φωνάξῃ ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀφήσῃ μονάχη 'σ τὴ θέσι ποῦ βρισκότανε!...

Σ' αὐτὴ τὴ δεινὴ θέσι βρισκότανε ἡ κυρὰ-Μιχάλαινα. ποῦ μονάχα ἡ μάννα 'μπορεῖ νὰ τὴν ἐννοήσῃ, ὅταν ἐπὶ τέλους ἡ 'Αννέζα ἐκινήθη 'λίγο κι' ἕνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς 'βγῆκε ἀπ' τὸ στῆθός της.

Μὰ ὅταν συνῆλθε ἐντελῶς καὶ θυμήθηκε

τὴ θέσι της, ὅταν τὸ βλέμμα της ξανάπεσε πάλι 'σ τὸ δαχτυλίδι κι' ἡ θολωμένη πέτρα τῆς ξανάφερε 'σ τὸ νοῦ τὴν τύχη τοῦ ἀγαπημένου της, σηκώθηκε ἀπάνω 'σὰν τρελλή, τρελλὴ 'στ' ἀλήθεια ἀπ' τὴν ἔκτασι τῆς δυστυχίας της καὶ ὥρμησε 'σ τὴν πόρτα, ν' ἀνοίξῃ, νὰ φύγῃ, νὰ τρέξῃ 'κεῖ ποῦ βρισκότανε ὁ Κώστας της, πληγωμένος 'σὲ ξένα χέρια, ἑτοιμοθάνατος.

Εἶδε κι' ἔπαθε ἡ δυστυχισμένη ἡ μάννα της νὰ τὴν κρατήσῃ. 'Εκλείδωσε τὴν πόρτα, μὰ ἡ 'Ανέζα ἀπελπισμένη 'γύρευε νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ παράθυρο.

Πολλὴ ὥρα βάσταξε αὐτὴ ἡ κατάστασις. 'Σ τὸ τέλος ἡ ἔξαψι 'πέρασε καὶ ἀκολούθησε ἕνας λήθαργος. Ἡ 'Ανέζα ἤτανε καὶ δὲν ἤτανε ζωντανή, εἶχε ἀνοιχτά, ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια κι' ἐκύτταζε 'μπρός της. Μὰ τῆς μιλοῦσε, μὰ δὲν τῆς μιλοῦσε ἡ μάννα της, ἐκείνη 'κύτταζε ὁλόϊσα ἐμπρός, τὸν τοῖχο. Δὲν ἤτανε 'κεῖ ὁ νοῦς της, 'ταξείδευε 'σ τὰ μέρη ποῦ 'νόμιζε πῶς θὰ βρῇ τὸν Κώστα. Τὸ σῶμά της ἦταν ἐκεῖ μὰ ἡ ψυχή της ἔτρεχε ν' ἀνταμώσῃ τὴν ἀδερφή της.

Ὅλη τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκε οὔτ' αὐτὴ οὔτε ἡ μάννα της, ποῦ δὲν τὴν 'κόλλαε ὕπνος ὅσο ἔβλεπε τὴ γέννα της 'σ αὐτὴ τὴν κατάστασι.

Ξημέρωσε ἡ Μεγάλη Τρίτη, κ' ἡ 'Ανέζα ὅλη τὴ μέρα δὲν ἄλλαξε θέσι. Οὔτε μιλιὰ βγῆκε ἀπ' τὸ σφιγμένο στόμα της. οὔτε καταλάβαινε ἂν ἦταν κάνεις κοντά της.

Τ' ἀπόγεμα, μιὰ φιλενάδα της χωριατοποῦλα ἦρθε νὰ ἰδῇ μὴν ἔχει τίποτα γιατὶ ἀνησύχησε ποῦ δὲν ἦρθε 'σ τὴν ἐκκλησιὰ μαζὶ μὲ τ' ἄλλα τὰ κορίτσια, ὅπως εἶχανε συμφωνήσει.

Μὲ τῆς πολλὲς προσπάθειαις κατώρθωσε νὰ τὴν κάμῃ νὰ νοιώσῃ πιὰ πῶς ἦταν ἐκεῖ καὶ νὰ ξεκολλήσῃ τὸ μάτι ἀπ' τὸ σημεῖο ποῦ τόσαις ὥραις ἔβλεπε.

'Εκίνησε 'λίγο τὰ χείλη 'σὰν νά 'θελε νὰ 'πῇ κἄτι, μὰ δὲ βγῆκε λέξι ἀπ' τὸ στόμα της. Ἡ φιλενάδα της ἔσκυψε κι' ἔβαλε τ' αὐτί της κοντὰ 'σ τὸ στόμα της καὶ τότε ἄκουσε τὴν 'Ανέζα ποῦ τὴν παρακαλοῦσε νὰ ἀνάβῃ κάθε πρωῒ ἕνα κερὶ 'σ τὴν εἰκόνα τοῦ Σταυρωμένου γιὰ 'κεῖνον ποῦ κινδυνεύει.

Ἡ κακομοῖρα τῆς ὡρκίσηκε πῶς θὰ κάνῃ ὅπως τὴν παρεκάλεσε, τῆς εἶπε νὰ μὴ λυπᾶται ἔτσι γιὰ τὸ τίποτα κι' ὁ 'δικός της θὰ 'γυρίσῃ μαζὶ μὲ ὅλους ποῦ 'λείπαιε. Ὁ Θεὸς εἶνε μεγάλος, ἂς ἔχῃ τὰς ἐλπίδας της σ' Αὐτόν.

Ἡ 'Ανέζα ἐκούνησε τὸ κεφάλι της χωρὶς νὰ 'πῇ τίποτα. Μονάχα ἕνα πικρὸ χαμόγελο, χειρότερο καὶ θλιβερώτερο ἀπ' τὸ δάκρυ, ἐφάνηκε 'στὰ χείλη της.

Ὕστερα ἔσκυψε κι' ἐκύτταξε τὸ δαχτυλίδι. Ἡ πέτρα του, θαμπὴ καὶ σκοτεινή, δὲν ἄλλαξε καθόλου ἀπὸ τὰ χτές. 'Σ' αὐτὴ τὴ θέσι ἔμεινε ἡ 'Ανέζα ἀκίνητη, οὔτε κατάλαβε πιὰ γύρω της ποιὸς ἦταν καὶ τί γίνονταν, οὔτε τὴ φιλενάδα της ποῦ μὲ τὰ δάκρυα 'σ τὰ μάτια της μιλοῦσε, οὔτε τὴ μάννα της ποῦ, σὰν ἔφυγε τὸ ξένο κορίτσι, ἦρθε κοντά της καὶ τήν παρακαλοῦσε νὰ τῆς 'πῇ ἕνα λόγο, μιὰ λέξι μοναχή, νὰ τὴν κυττάξῃ κι' αὐτήνε, ποῦ ἡ καρδιά της 'στάραζε.

Εἶχε πιὰ καταλάβει τόρα ἡ δόλια ἡ μάννα ποιὰ ἦτανε ἡ αἰτία ποῦ ἔφερε τὴν 'Ανέζα 'σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Τὰ μάτια ἔπεσαν 'σ τὴν πέτρα τοῦ δαχτυλιδιοῦ κι' ἅμα τὴν εἶδε θαμπωμένη θημήθηκε τὰ λόγια τοῦ Κώστα 'σὰν τὸ περνοῦσε 'σ τὸ δάχτυλο τῆς κόρης της. Κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ ἄτυχη ἡ μάννα κατάλαβε ποιὸ θά 'ταν τὸ τέλος. Ἔκλεισε πιὰ ἡ καρδιὰ της καὶ ὥρα τὴν ὥρα μὲ λαχτάρα, μὲ τρόμο 'γκαρδιακὸ καὶ μ' ἀπελπισία ποῦ δὲ περιγράφεται, περίμενε ὕστερ' ἀπ' τὴ θαμπάδα νὰ 'δῇ καὶ τὸ ράγισμα τῆς πέτρας. Οὔτε γιατρὸ συλλογιότανε πιὰ οὔτε καμμιὰ βοήθεια ἀπὸ ἄνθρωπο. Μονάχα ὁ Θεὸς 'μποροῦσε νὰ κάνῃ τὸ θᾶμα του, 'μέραις ἅγιαις ποῦ ἤτιανε. Καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἐλπίδα, πῆγε 'μπρὸς 'σ τὰ εἰκονίσματα κι' ἔπεσε κατάχαμα. Τὰ δάκρυά της βρέχανε ἀ σανίδια κι' ἡ καρδιά της ἡ φουσκωμένη ἀπ' τὴν ἀπελπισιὰ ἄφινε μέσα 'σ τὴν ὁλόθερμη προσευχή της, νὰ βγαίνουνε πνιγμέναις φωνὲς ἀπ' τὰ χείλη της.

Ὧρες ὁλόκληραις ἐβάσταξε ἡ προσευχὴ τῆς μάννας. Ὅλη ἡ δύναμι τῆς ψυχῆς της 'σ αὐτὴ τὴν ἅγια προσευχὴ εἶχε μπῆ κι' ἀνέβαινε 'σ τὸν οὐρανὸ ἁγνὴ κι' ἀμόλυντη. Κι' ὅταν σιέρεψε πιὰ ἡ γλῶσσά της κι' ἡ προσευχὴ 'τελείωσε, σηκώθηκε μὰ 'σ τὴν καρδιά της δὲν αἰσθανότανε τὴν ἀνακούφισι ἐκείνη ποῦ φέρνει ἡ ἐλπίδα.

* * *

Μεγάλη Τετάρτη... Μεγάλη Πέμπτη... Μεγάλη Παρασκευή...

Ὅλο τὸ χωριὸ ἦταν συναθροισμένο 'σ τὴ μονάκριβη ἐκκλησοῦλα καὶ μὲ εὐσέβεια καὶ κατάνυξι ἄκουγε τὴν ἱερὰ λειτουργία. Ἔγειγε καὶ τὸ εὐκέλαιο, εἶπανε καὶ τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια καὶ ἑτοιμαζότανε ὁ 'Επιτάφιος. Τὸν εἶχανε πιὰ στολίσει καὶ ἕνας-ἕνας πήγαινε καὶ τὸν προσκυνοῦσε. Ἡ μαινάδες ἔβαζαν τὰ μικρὰ καὶ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ κάτω γιὰ νά 'νε καὶ τοῦ χρόνου.

Ἡ 'Ανέζα δὲν ἄλλαξε θέσι. 'Σούρωνε καὶ ἐχλώμιανε ὁλοένα κι' εἶχε τὸ 'μάτι καρφωμένο 'σ τὸ δαχτυλίδι. Ἡ μάννα της ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, θεονήσικη, ἄγρυπνη τέσσερης νύχτες κι' αὐτὴ ἦταν σκυμμένη ἡ δόλια κι' ἐκύτταζε κι' ἐκείνη χάμω. 'Σ' τὸ σπῆτι αὐτὸ τὸ ἔρημο κἀνένας δὲν ἐρχότανε νὰ ἰδῇ τί κάνουνε. Κἀνένας δὲν ἐχτύπησε τὴν πόρτα τους, ἔρημες καὶ μοναχὲς ἡ δυὸ γυναῖκες ἐβλέπανε τὴ φουρτοῦνα

ποῦ ἐρχότανε κι' ὅλο κι' ἐζύγωνε χωρὶς νὰ 'μποροῦν νὰ τὴν ἀποφύγουν.

Τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, προτοῦ νὰ βγῇ ὁ 'Επιτάφιος, ἦρθε μήνυμα ἀπ' τὸν πόλεμο. Κάνεὶς δὲν μποροῦσε νὰ 'πῇ ἀκόμα ποιὸς θὰ νικήσῃ ἐμεῖς ἢ οἱ Τοῦρκοι. 'Αλλοῦ νικούσαμε κι' ἀλλοῦ μᾶς εἶχαν νικήσει. 'Απ' τὸ χωριὸ δυὸ-τρεῖς εἶχαν λαβωθῇ, μὰ ξέσκουρα. Δὲν ἦταν φόβος, σὲ λίγες 'μέραις θά 'τανε ὅλοι 'σ τὸ πόδι.

— Μονάχα ὁ Κώστας; ὁ Μαροζούλης, ἔλεγε αὐτὸς ποῦ ἔφερε τὰ μαντάτα, μονάχα αὐτὸς ὁ κακομοίρης πληγώθηκε γιὰ θάνατο. Τὸν ἐ-άβωσαν 'σ τὸν ὦμο κι' ἡ σφαῖρα 'πῆγε ὡς μέσα 'σ τὸ πλεμόνι. Τὸν πῆρε ὁ Γιώργης ὁ Σακκᾶς ἀπ' τὸ χωριό μας καὶ ὁ λοχίας του τὸν βόηθησε νὰ τὸν βάλῃ 'σ τὸν ὦμο. Κι' ἔτσι τὸν 'πῆγε 'σ τὸ χειρουργεῖο. ὅπου τὸν περίλαβε ὁ γιατρός. Μὰ δὲν ἔχει ζωή... Σήμερ' αὔριο ξεψυχᾷ!..

Τὸν κακομοίρη τὸν Κώστα!... Ὅλοι τὸν 'λυπήθηκαν. Τί ὥμορφο παλληκάρι ποῦ ἦταν, σωστὸς λεβέντης!... Καὶ πάει χαμένος ἀπὸ μιὰ σφαῖρα, ἕνα κομμάτι μολύβι ἐκεῖ!..

Ἕνα κομμάτι κολύβι, ναί. Μὰ ποιὸς τοῦ τὸ 'φύτεψε, νὰ τοὺς 'πῇ κἀνείς! 'Εσεῖς, μὲ τὴ μοχθηρία σας, μὲ τὴν κακεντρέχειά σας... Ποιὸς 'πῆγε 'σ τὸ γέρο-Μαροζούλη νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ τσακωθῇ μὲ τὸ γυιό του, ποιὸς ἀνάγκασε τὸν καϋμένο τὸ νέο νὰ πάῃ στρατιώτης; 'Εσεῖς ποῦ κάνετε τόρα πῶς τὸν λυπᾶστε!

Ἄχ! κόσμε, πότε θὰ παύσῃς νᾶσαι κακός.

* * *

Ἦταν εὐτύχημα ποῦ δὲν 'πῆγε κἀνεὶς νὰ 'πῇ 'σ τὸ σπῆτι τῆς κυρα-Μιχάλαινας τὴν εἴδησι γιὰ τὸ λαβωμὸ τοῦ Κώστα. Ἔτσι 'γλύττωσαν ἀπὸ μιὰ μαχαιριὰ παραπάνω. Ὅσο κι' ἂν ἀπελπίζεται κἀνείς, ὅσο κι' ἂν τὰ βλέπῃ μαῦρα τὰ πράμματα μὲ τὴν ἰδέα, ἔχει πάντοτε μέσα του μικρὴ ἐλπίδα πῶς κἄτι 'μπορεῖ νὰ γίνῃ. Μονάχα ὅταν τὰ βλέπει γινωμένα, τότε δὲν χωρεῖ πιὰ ἡ ἐλπίδα.

Οὔτε 'σ τὸ γέρο Μαρογούλη 'πῆγε κἀνένας νὰ προφτάσῃ τὸ νέο τοῦ χωριοῦ, εἴτε γιατὶ τὸ ξέχασαν, εἴτε γιατὶ σεβάστηκαν τὴ λύπη τοῦ δυστυχισμένου γονιοῦ.

Ὁ καϋμένος ὁ γέρος ἐκοίτετο 'σ τὸ κρεββάτι του ἀδυνατισμένος καὶ μαραμμένος ἀπ' τὴν ἡμέρα ποῦ 'φυγε ὁ γυιός του. Δὲν εἶχε οὔτε τὴ δύναμι νὰ πάῃ κι' αὐτὸς 'σ τὴν ἐκκλησιὰ 'μέραις ποὔτανε. Μετροῦσε μονάχα τὶς 'μέραις ποῦ περνούσανε κι' ἐπερίμενε ὁ δόλιος ὥρα τὴν ὥρα ν' ἀκούσῃ πάλι 'σ τὴ σκάλα τὰ πατήματα τοῦ γυιοῦ του. 'Ετέντωνε τ' αὐτί του σὲ κάθε κρότο ποῦ ἀκουγότανε, κι' ὅταν ἄνοιγε ἡ 'ξώπορτα ἄκουγε τὴν καρδιά του νὰ χτυπᾷ μὲ δύναμι. Μὰ ὕστερα πάλι ξανάπεφτε πάλι 'σ τὸ προσκέφαλο καὶ μιὰ μιὰ σβύνονταν ἡ ἐλπίδες του καὶ κάθε μιὰ 'μέρα ποῦ περνοῦσε τοῦ 'περνε κι' ἕνα χρόνο ὁλάκερο ἀπ' τὴ ζωή του.

* * *

Τὸ ξημέρωμα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου βρῆκε τὴν 'Ανέζα 'σ τὴν ἴδια κατάστασι. Τὸ πρόσωπό της πιὰ εἶχε κερώσει 'σὰν τοῦ νεκροῦ. Μποροῦσε νὰ τὴν πάρῃ κἀνεὶς γιὰ πεθαμμένη ἂν δὲν ἐσήκωνε λιγάκι τὸ στῆθός της ἡ 'λίγη πνοὴ ποῦ τῆς ἔμεινε.

Γι' αὐτήνε ὁ κόσμος ἔπαψε νὰ ὑπάρχῃ ἀπ' τὴν ὥρα ποῦ ἡ πέτρα τοῦ δικτυλιδιοῦ ἐθόλωσε. Οὔτε ἡ κουβέντες τοῦ δρόμου, οὔτε τὰ φιλιὰ καὶ τὰ δάκρυα τῆς μάννας της, οὔτε ἡ καμπάνες τῆς ἐκκλησιᾶς μποροῦσαν νὰ δώσουν ζωὴ 'σ τὸ νεκρὸ ἐκεῖνο σῶμα. Ὅλος ὁ κόσμος γι' αὐτὴ ἤτανε ἡ πέτρα τοῦ δακτυλιδιοῦ. 'Μέραις τόρα εἶχε καρφωμένο τὸ μάτι της 'πάνω 'σ' αὐτήνε.

Ὅλο τὸ Μεγάλο Σάββατο δὲν ἄλλαξε θέσι. Ἡ μάννα της ἦταν κι' ἐκείνη καθισμένη κοντά της καὶ πότε κύτταζε τὰ εἰκονίσματα, 'σὰ νὰ περίμενε ἀκόμα θᾶμα, καὶ πότε τὴν πολυαγαπημένη της κόρη.

Ἄρχισε πιὰ νὰ νυχτώνῃ. Ὁ κόσμος τραβιοῦνταν 'σ τὰ σπίτια του. Καθένας ἤθελε νὰ 'συχάσῃ 'λίγο γιὰ νὰ ἑτοιμαστῇ γιὰ τὴν πρώτη 'Ανάστασι.

Γιὰ πρώτη φορά, ὕστερ' ἀπὸ τόσο μεγάλο λήθαργο, ἡ 'Ανέζα ἐκινήθηκε λίγο. Ἡ καϋμένη ἡ μάννα της βρέθηκε 'σ τὸ πόδι ἀμέσως νὰ 'δῇ τί ἤθελε ἡ κόρη της. 'Εξύγωσε κοντά της καὶ τὴν ἀρώτησε μὲ τὰ δάκρυα 'σ τὰ μάτια:

— Τί κάνεις, 'Ανέζα μου; Μὴ θέλεις τίποτα;

— Ὦ! πῶς διψῶ! εἶπε ἡ 'Ανέζα μὲ τόσο σιγανὴ φωνὴ ποῦ μονάχα μητέρας αὐτὶ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί εἶπε.

Ἔτρεξε ἀμέσως νὰ πάρῃ τὸ ποτῆρι χαρούμενη ποῦ ἄκουσε ἐπὶ τέλους τὴν κόρη της νὰ μιλᾷ. Ἔσκυβε γιὰ νὰ βάλῃ νερὸ ἀπ' τὴ στάμνα, μὰ δὲν πρόφτασε ἡ μάννα ἡ κακογραμμένη νὰ τὸ γεμίσῃ.

Μιὰ φωνὴ σπαρακτική, φωνὴ βγαλμένη ἀπ' τὰ σωθικὰ τῆς κόρης της, ἄγρια καὶ λυπητερή, τῆς ἔσκισε τὴν καρδιά. Τὸ ποτῆρι τῆς ἔφυγε ἀπ' τὰ χέρια της καὶ τὰ γόνατά της 'λύγισαν. Ἡ καρδιά της, ποῦ ἔτρεμε 'σὰν τὸ ψάρι ποῦ βγαίνει 'σ τὴ σιερά, τῆς εἶπε πῶς ἐκεῖνο ποῦ περίμενε, ἔγεινε. Τὸ σπλάχνο της δὲν ὑπῆρχε πιά.

Ἔτρεξε, κινδυνεύοντας νὰ πέσῃ σὲ κάθε βῆμά

BARRIAS

Ἀνδριὰς Β Οὐγκώ.

Ἀπεκαλύφθη τῇ 12)25 Φεβρουαρίου 1902
ἐν Παρισίοις ἐν τῇ πλατείᾳ Βίκτωρος Οὐγκώ.

της, ἔτρεξε 'στὸ κρεββάτι τῆς κόρης της φωνάζοντας ἄγρια :

— Ἀντέζα μου! Ἀννέζα μου!...

Μὰ κανένας δὲν τῆς ἀποκρίθηκε. Ἡ Ἀννέζα ἦτανε ξαπλωμένη, ἀκίνητη χωρὶς πνοή. Ἕνα χαμόγελο ἦτανε ζωγραφισμένο 'στὸ στόμα της καὶ ἡ καϋμένη ἡ μάννα γελάστηκε κι' ἐνόμισε πῶς ἐζοῦσε ἀκόμα.

Μὰ ὅταν ἐξύγωσε πιότερο ἀκόμα, τὸ μάτι της ἔπεσε 'σ τὸ χέρι τῆς Ἀννέζας ποῦ ἦταν ἀκουμπισμένο 'σ τὸ στῆθός της. Ἔσκυψε τότε μὲ λαχτάρα νὰ 'δῇ τὸ δαχτυλίδι ποῦ φοροῦσε 'σ τὸ δάχτυλο. Ἕνα βλέμμα μονάχα ἔρριξε καὶ τότε αἰσθάνθηκε τὴν καρδιά της νὰ σταματᾷ. Μιὰ φωνὴ πνιγμένη βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα της, ἐκτύπησε μὲ τὰ δυὸ χέρια τὸν ἀέρα καὶ ἐσωριάστηκε ἀναίσθητη κατὰ γῆς

Ἡ πέτρα τοῦ δακτυλιδιοῦ ἦταν σπασμένη!

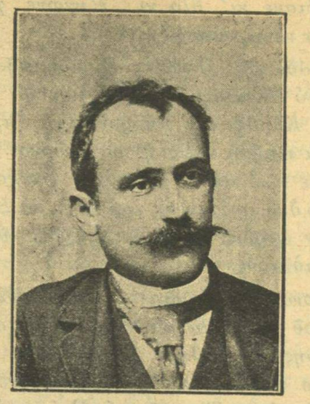

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ

ΚΑΙ Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Σὲ λίγο παρουσιάστηκε ἀπάνω στὸν τοῖχο ἡ Σκλάβα.

—Ρίξου κάτω (τῆς φώναξε ἡ Πεντάμορφη) καὶ μὴ φοβᾶσαι. Θὰ σὲ δεχτῶ στὴν ἀγκαλιά μου.

Ρίχτηκε ἡ Σκλάβα κι' ἡ Πεντάμορφη τὴ δέχτηκε στὴν ἀγκαλιά της, χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε.

—Τί ἀγαπᾷς νὰ σοῦ κάνω;(τὴ ρώτησε ἡ Σκλάβα).

— Μιὰ χάρη μονάχα σοῦ ζητῶ (τῆς ἀπολογήθηκε ἡ Πεντάμορφη). Ἔχω τὸ Βασιλόπουλο μαρμαρωμένο καὶ γιὰ νὰ ξεμαρμαρωθῇ χρειάζονταν ἀγρύπνια τρεῖς βδομάδες, τρία μερόνυχτα καὶ τρεῖς ὧρες, καὶ τὴ λεκάνη γεμάτη δάκρυ. Ἔκανα τρεῖς βδομάδες ἄϋπνη, γέμισα καὶ τὴ λεκάνη δάκρυ καὶ τώρα δὲν ἔχω ἄλλη δύναμη νὰ βαστάξω πλειότερο. Ἡ μόνη δουλειά, ποῦ θέλω νὰ μοῦ κάνῃς, εἶναι νὰ ξαγρυπνήσῃς ἕνα μερόνυχτο καὶ νὰ κοιμηθῶ ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, κι' ὕστερα νὰ μὲ ξυπνήσῃς, κι' ἐγὼ γιὰ τὸν κόπο σου αὐτὸν καὶ μόνο θὰ σοῦ δώσω τὴν ἐλευτερία σου,

— Καλὰ (τῆς ἀπολογήθηκε ἡ Σκλάβα).Κοιμήσου κι'ἐγὼ ξαγρυπνάω κι'ὕστερα ἀπὸ ἕνα μερόνυχτο.

Κοιμήθηκε ἡ Πεντάμορφη καὶ ξαγρυπνοῦσε ἡ Σκλάβα. Ἐνῷ ξαγρυπνοῦσε πῆγε κοντὰ στὸ μαρμαρωμένο Βασιλόπουλο καὶ βλέπει τὸ χαρτί, ποῦ βαστοῦσε στὸ χέρι. Τὸ διαβάζει κι' καταλαβαίνει ὅλη τὴν αἰτία, ποῦ ξαγρυπνοῦσε ἡ Πεντάμορφη. Πέρασε τὸ μερόνυχτο κι' ἐκεῖ ποῦ ἑτοιμάζονταν νὰ τὴν ξαγρυπνήσῃ, λέει μὲ τὸν ἑαυτό της :

—Δὲν τὴν ἀφίνω νὰ κοιμηθῇ ἔσο χρειάζεται,γιὰ νὰ ξεμαρμαρωθῇ τὸ Βασιλόπουλο;

Τὴν ἀφίνει καὶ περνοῦν τὰ δύο μερόνυχτα καὶ οἱ τρεῖς ὧρες ποῦ λείπονταν ἀκόμα.

Ὅταν τελείωσαν κι'οἱ τρεῖς ὧρες, τὸ Βασιλόπουλο ξεμαρμαρώθηκε καὶ ζωντάνεψε, ζωντάνεψε κι' ὅλο τὸ στράτεμά του, ζωντάνεψαν κι' ὅλα τὰ πουλιά, κι' ὅ,τα τετράποδα, καὶ τὰ νερά, καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ λουλούδια καὶ τὰ δάκρυα τῆς λεκάνης ἔγειναν χιλιάδες μαργαριτάρια καὶ χάθηκαν οἱ τοῖχοι τοῦ περιβολιοῦ. Μουσικὲς καὶ λαλούμενα ἀχολογοῦσαν κι' ὅλος ὁ κόσμος πήγαινε πέρα—δῶθε.

Τὸ Βασιλόπουλο ἔπεσε καὶ προσκύνησε τὴ Σκλάβα καὶ τὴν εὐχαρίστησε γιὰ τὴν καλωσύνη της καὶ τὴν πῆρε γυναῖκά του κι' ἔγεινε γάμος καὶ χαρὰ μεγάλη, ποῦ βάσταξε βδομάδες.

Ἀπάνω στὸ γάμο καὶ στὴ χαρὰ ξυπνάει κι' ἡ Πεντάμορφη καὶ βλέπει ὅλα τὰ γενούμενα καὶ τὴ Σκλάβα της νύφη καὶ γυναῖκα τοῦ Βασιλόπουλου! Τῆς ἦρθε νὰ σκάσῃ, ἀλλὰ καὶ τί νἄκανε;

Ἡ ὠμορφιά της ἔκανε ἐντύπωση στὸ Βασιλόπουλο καὶ ρώτησε τὴ γυναῖκά του :

— Ποιὰ εἶν' αὐτὴ ἡ πανώρια ;

— Ἀλήθεια ὠμορφη εἶναι (τοῦ ἀπολογήθηκε αὐτή) Αὐτὴ...εἶναι ἡ σκλάβα μου.Τὴν εἶχα πάρει μαζύ μου ἐπίτηδες, ποῦ ἂν τύχαινε καὶ μ'ἔπαιρνε ἐμένα ὁ ὕπνος νὰ ξαγρυπνοῦσε αὐτή, καὶ ἂν δὲν ἔπαιρνες ἐμένα γυναῖκά σου, νἄπαιρνες αὐτή, καὶ γι' αὐτὸ τὴ διάλεξα ἔτσι ὠμορφη. Ἀλλ' εἶναι μιὰ ὑπναροῦ! Ὁλο καὶ νὰ κοιμᾶται θέλει.

Τἄκουε αὐτὰ τὰ λόγια ἡ Πεντάμορφη κι'αἱμάτωσε ἡ καρδιά της, ἀλλὰ τί νἄκανε ;

— Τί θέλεις νὰ τὴν κάνωμε αὐτὴ τὴ σκλάβα ;

Ρώτησε τὴ γυναῖκά του τὸ Βασιλόπουλο.

— Ξέρω κι' ἐγὼ (τοῦ ἀπολογήθηκε αὐτὴ). Ἔχομε χῆνες στὸ παλάτι ;

—Ἔχομε πολλές.Ἀπολογήθηκε τὸ Βασιλόπουλο.

— Τότε νὰ τὴ βάλωμε μὲ τὶς χῆνες, γιὰ νὰ τὲς φυλάγῃ. (Εἶπε ἡ γυναῖκά του).

Καὶ τὴν ἔβαλαν μὲ τὲς χῆνες !

Φύλαγε τὲς χῆνες, ντυμένη κάτι κουρέλλια καὶ δὲ μποροῦσε νὰ φύγῃ γιὰ νὰ πάῃ νὰ βρῇ τὴ μάννα της, γιατὶ εἶταν σκλάβα τῆς σκλάβας της.

Μιὰ μέρα βγῆκε τὸ Βασιλόπουλο περίπατο κι' ὁ δρόμος τὸ ἔφερε ἀπέκει ποῦ φύλαγε ἡ Πεντάμορφη τὲς χῆνες, καὶ τὴν ηὗρε ποῦ ἔκλαιγε. Ἀγκαλὰ ὅλο κι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἔκανε, ἀφόντας εἶχε χάσει τὴν τύχη της. Τὴ ρωτάει τὸ Βασιλόπουλο :

— Γιατὶ κλαῖς, καλή μου Σκλάβα ; Μήπως θέλεις νὰ σοῦ δώσω τὴν ἐλευτεριά σου ; Μέλα μου κι' ὅ,τι πῇς θὰ τῶχῃς ἀμέσως.

— Θέλω νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ἄδεια νὰ σοῦ εἰπῶ δυὸ λόγια (τοῦ ἀπολογήθηκε ἡ Πεντάμορφη) κα νὰ μὲ πιστέψῃς !

Ὁ Κολοκοτρώνης ὁδηγῶν τοὺς Ἕλληνας

— Πέτα (τῆς εἶπε τὸ Βασιλόπουλο) καὶ σὲ πιστεύω.

—Μάθε, ἀφέντη μου, (τοῦ εἶπε ἡ Πεντάμορφη) ὅτι ἐγὼ εἶμουν ποῦ σὲ ξεμαρμάρωσα καὶ σὲ ζωντάνεψα ! Δὲν εἶμαι σκλάβα ἐγώ, ἀλλ' ἡ γυναῖκά σου εἶταν σκλάβα μου!....

— Τί λὲς αὐτοῦ ; (τῆς εἶπε τὸ Βασιλόπουλο). Μάθε, πῶς ἂν λὲς ψέματα ἀλλοίμονό σου !

Κι' ἡ Πεντάμορφη ξακολούθησε :

— ..... Ἐγὼ ξαγρύπνησα τρεῖς βδομάδες κι' ἐγὼ γέμισα τὴ λεκάνη δάκρυα ὡς τὰ χείλια της.... ἀλλὰ μὲ εἶχε τσακίσει ἡ ἀϋπνιά. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ περνοῦσε ἕνας ἀπ' ἔξω μὲ σκλάβες. Τῶρριξα τρία φλωριά, καὶ μοῦ ἀνέβασε στὸν τοῖχο τὴν καλύτερη. Αὐτὴ εἶταν ἡ σκλάβα τῶχεις τώρα γυναῖκα! Τῆς εἶπα νὰ ξαγρυπνήσῃ αὐτὴ ἕνα μερόνυχτο κι' ὕστερα νὰ μὲ ξυπνήσῃ, αὐτὴ ὅμως, ξέροντας γράμματα, διάβασε τὸ χαρτὶ ποῦχες στὸ χέρι, κι' ἀντὶ νὰ μὲ ξυπνήσῃ, μ' ἄφησε νὰ κοιμοῦμαι, κι' ὅταν ξεμαρμαρώθηκες καὶ ζωντάνεψες, μᾶς ἀπάτησε καὶ τοὺς δυό, κι' ἐσένα κι ἐμένα !.... ...Ἐσὺ νὰ πάρῃς σκλάβα γυναῖκα, κι' ἐγὼ νὰ χάσω τὴν τύχη μου καὶ νὰ γείνω σκλάβα τῆς Σκλάβας μου. Ἂν τὴν πονοῦσε ἡ καρδιά, κι' ἔχυνε ἕνα κἂν δάκρυ γιὰ σένα, τότε χαρισμά της ! Ἀλλὰ τὰ δάκρυα εἶταν δικά μου, ποῦ εἶταν γεμάτη ὡς τὰ χείλια ἡ λεκάνη.

Κι' ἐνῷ ἔλεγε αὐτά, τὰ δάκρυά, ποῦ τῆς ἔτρεχαν, γένονταν μαργαριτάρια.

Τὸ Βασιλόπουλο πίστεψε τὰ λόγια της, τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔφερε στὴν πολιτεία, τὴν ἔντυσε κρυφὰ βασιλικὰ φορέματα καὶ τὴν παρουσίασε στὸ παλάτι ὡς ἀληθινὴ γυναῖκά του, καὶ διάταξε νὰ κάνουν κομμάτια τὴ Σκλάβα, ποῦ τὸν γέλασε, ἀλλ' ἡ Πεντάμορφη δὲν τὸν ἄφησε καὶ τῆς ἔδωκε τὴ ἐλευτεριὰ νὰ φύγῃ, καθὼς τῆς τὸ εἶχε ὑποσχεθῆ στὸ μαγεμένο περιβόλι, ὅταν τὴν ἀγόρασε.

Ἡ Πεντάμορφη, γένοντας γυναῖκα τοῦ Βασιλόπουλου, ἔστειλε κι' ηὗρε τὴ μάννα της καὶ τὲς φιληνάδες της καὶ τὲς ἔφερε στὸ παλάτι κι' ἔζησε χρόνια πολλὰ καὶ ζωὴ χαρησάμενη.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

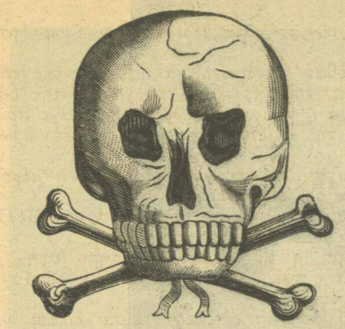

★ ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΙ ★

ΣΤΟΝ ΑΔΗ

Στὴ νεκρωμένη μου ἀγάπη!...

Ἀρματωμένος ἔρχομαι, ἀνοῖξτέ με
Μαῦρες σκιές, φαντάσματα τὸ δρόμο·
Τὸ ὅπλο μου σκῦψτε καὶ προσκυνήσατε
Ποῦ κρέμεται—τὸ βλέπετε—στὸν ὦμο
Ἔρχομαι 'δῶ στὴ χώρα σας νὰ τὸ ξανακουρδίσω
Γιὰ νὰ σᾶς τραγουδήσω.

—

Ἀγέρας, παραζάλη, μὲ ἐσπρώξανε
Καὶ μιὰ φωτιὰ στὰ στήθεια μου ποῦ νοιώθω:
Ὅσους 'πὸ 'σᾶς στὸν 'πάνω κόσμο γνώρισα
Νὰ 'δῶ - κι' αὐτὴ ποῦ ἀγαποῦσα - ἔχω πόθο·
Ἀπὸ τὴ γῆ ξ κίνησα ποῦ προσκυνᾶν τὸν Ἥλιο
Γι' αὐτὸ 'δῶ τὸ βασίλειο.

—

Ἐκεῖ δὲν ἐπροσκύνησα κανέναν.
Τρανὸ ἀφέντη, κύριο μεγάλο
Τὰ μίση του, τὸ φθόνο του ἀρνήθηκα
Στὴ πονεμένη λύρα μου νὰ ψάλλω.
Μὸν πήγαινα καὶ ἔψελνα στὶς νεκρομένες χῶρες
Τῆς μεσονύχτιες ὧρες.

—

Καὶ τώρα στὸ βασίλειό σας ἔρχομαι
Τοῦ κόσμου βαρεμένος ὁδοιπόρος
Καὶ τὴν Ἐδέμ πολλὲς φορὲς ἐγνώρισα,
Στοῦ Γολγοθᾶ ἀνέβηκα τὸ ὄρος,
Παντοῦ ἐπῆγα, ἔμε να .. μὰ πουθενὰ δὲν εἶδα
Τὴ μόνη μου ἐλπίδα.

—

Τὸ πόνο μου ἂν θέλετε νὰ μάθετε
Θὰ σᾶς τὸ 'πῶ... Γεννήθηκα, μονάχος
Ἀπ' ἄλλη οὐσία, ἀπ' ἄγνωστη θεότητα,
Ἐπλάσθηκα γιὰ νάμαι πάντα βράχος
Στοῦ κόσμου τὰ κτυπήματα, στοῦ κόσμου τῆς κακίες,
Στοῦ βίου τῆς πικρίες.

—

Μὰ ἤθελα νὰ μάθω τὰ ἀμάθευτα,
Τ' ἀγνώριστα ζητοῦσα νὰ γνωρίσω,
Τὸ σκότος ποὖταν γύρω μου ἠθέλησα
Μ' ἕνα μικρὸ λυχνάρι νὰ διαλύσω....
Μὰ εἰς τὸ πρῶτο βῆμά μου κάποιος μοῦ εἶχε πάρει
Τὸ ἀτίμητο λυχνάρι.

—

Ὅταν στὸ σκότος μόνος μου εὑρέθηκα
Συχάθηκα τὸν κόσμο πέρα ὡς πέρα·
Ἐκεῖνα π' ἀγαποῦσα ἐσαρέθηκα,
Μοῦ φαίνονταν μικρὴ ὅλη ἡ σφαῖρα,
Καὶ τότε ἀπεφάσισα νὰ 'λθῶ εἰς τὸ πλευρό σας
Ν' ἀκούσω τὸ κοῦμό σας.

—

Γιὰ δέτε με σκιές!... Ὅταν μὲ βλέπετε
Δὲ σᾶς θυμίζω κάτί τι τοῦ κόσμου;
Καὶ σεῖς ἕνα καιρὸ δὲν ἀγαπήσατε;...
... Δὲ τέλειωσα καὶ στάθηκεν ἐμπρός μου
Μαύρη σκιά ... καὶ ἄκουσα φωνὴ μισοσβυσμένη,
Στὰ δάκρυα πνιγμένη.

—

—«Κι' ἄν, ξένε ὁδοιπόρε, ἀγαπήσαμε
Τί ὠφελεῖ, ὁ ἔρως μας στὸν Ἅδη;...
Ποιὸς ἄγγελος νὰ ρθῇ ἐδῶ ἐδέχτηκε
Στ' ὀλόπυκνο, στὸ φοβερὸ σκοτάδι;...
Ἄχ! εἶν' ὁ ἔρως δυνατός, μιὰ 'κεῖνος ποῦ λατρεύει
Τὸ φῶς ὅλο γυρεύει!-»

—

Ἐπέρασε... μέσ' στὸ σκοτάδι χάθηκε
Μὰ ξάφνω ἄλλη στάθηκε μπροστά μου;
—«Ἕνα καιρὸ ὁ κόσμος μὲ ἐλάτρευεν
Ἐπέθαινε γιὰ μιὰ μόνο ματιά μου,
Μ'ἀπ'ὅλους ποῦ μὲ λάτρεψαν, ποῦ μ' εἶχαν ἀγαπήσει
Ποιὸς μ' ἔχει ἀκολουθήσει;»

—

Χίλιες σκιὲς περάσαν ἀπ' τὸ πλάϊ μου
Καὶ μοῦλεγε ἡ κάθε μιὰ ἕνα πόνο,
Ἕνα καῦμό, ἢ ἕνα της παράπονο,
Μία σκιὰ ἐπέρασε καὶ μόνο
Χωρὶς ν' ἀφήσῃ μιὰ λαλιά.. ἐπέρασε κι' ἐχάθη
Στ' ἀπέραντα 'κεῖ βάθη!

—

Ἄχ! εἶν' Ἐκείνη, Κείνη... τὴν ἐγνώρισα
Τὴ κόρη π' ἀγαποῦσα, ποῦ λατρεύω,
Τὴ κόρη ποῦ σὰν ὄνειρο ἐπίστεψα,
Τὴ κόρη ποῦ στὸν Ἅδη τὴ γυρεύω
Ὅταν μ' εἶπαι πῶς πέθανε! τὴ κόρη π' ἀγαποῦσα,
Καὶ γλυκο·ραγουδοῦσα!

—

«Γιὰ Σὲ στὸν Ἅδη κόρη ἐκατέβηκα,
Δὲ 'μπόραγα χωρὶς Ἐσὲ νὰ ζήσω...
Στὸν κόσμο ὅσο 'μπόρεγα Σὲ ἔψαλλα
Ὦ, ἄφσε με κι' ἐδῶ νὰ τραγουδήσω.
Στὸν κόσμο δὲ μ' ἀγάπησες ἀγάπησέ με τώρα
Στοῦ Χαρου 'δῶ τὴ χώρα.

—

Σὺ ἤσουν τὸ λυχνάρι μου ποῦ ἔχασα,
Σὺ ἤσουνε τὸ πλᾶσμα ποῦ ζητοῦσα,
Σὺ ἤσουνε ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἤξευρα
Κι' ὅλο νὰ μάθω, ὅλο λαχταροῦσα,
Σὺ ἤσουν τὸ τραγοῦδί μου ποῦ ἄρπαξεν ἡ Μοῖρα
'Απ' τὴ πτωχειά μου λύρα...!»

—

Ξάφνω ἀγκαλιασμένοι εὐρεθήκαμε
Μὲ τὴ σκιά!.—« Ὁ Χάρος τὴν ὡμορφιά σου
Ἐφύλαξεν... ὦ! πιάσεμε σφικτότερα,
Ὦ!.. δός μου λατρευτή μου δυὸ φιλιά σου..
Ὁ κόσμος ἂς μὲ ἀρνηθῇ τὸν ἔχω ξεχασμένο
Καὶ στὸ πλευρό σου μένω!»

—

...Μὰ ξέχασα πῶς ἄνθρωπος γεννήθηκα...
Τὸ ὄνειρο περνάει καὶ διαβαίνει,
Καὶ ἡ Αὐγὴ χαρούμενη, θεότρελλη
Σὰν Νύφη στὸ στερέωμα προβαίνει...
Ξυπνῶ—ὦ! ἂς κοιμώμουνα αἰώνια—
—Μὰ μὴ σὲ μέλλει ἀγάπη μου θαμμένη.
Ὅταν ὁ κόσμος ὅλος ἀναπαύεται
Σ' ὕπνο βαθύ, θὰ ἔρχωμαι στὸν ἔρημό σου τάφο
Νὰ τραγουδῶ τὸν πόνο μου, τοὺς στίχους μου νὰ
[γράφω!

19 Νοεμβρίου 1903.

ΚΩΝΣΤ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

Η ΤΡΕΛΛΗ

Τὰ πρωτοβρόχια εἶχαν ἀρχίσει ἀπ' τὸν περασμένο μῆνα. Μιὰ ψιλή-ψιλὴ ἀδιάκοπη βροχὴ εἶχε ποτίσει τὸ χῶμα. Τὸ χωράφια ἦσαν φουσκωμένα ἀπ' τὸ περίσσιο νερὸ ποὖστενε ὁ μολυβένιος 'κείνη τὴν ἐποχὴ οὐρανός.

"Ἔβρεχε! ἔβρεχε! ἔβρεχε!

Εἶχε τρεῖς 'μέροις τώρα ποῦ ἡ ἀδιάκοπη βροχὴ εἶχε κλείσει τοὺς χωριανοὺς μέσ' στῆς καλύβαις τους, ὅπου σκεπασμένοι μὲ τὴ χοντρή τους κάπα, γύρω 'στὴ φωτιὰ τοῦ τζακιοῦ προσπαθοῦσαν νὰ ζεστάνουν τὰ ξεπαγιασμένα τους χέρια . . . . . .

Μεσάνυχτα!

Μιὰ καλυβοῦλα 'στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ἀνάμεσα 'σὲ διάφορα δέντρα, 'σὲ κάτι θεόραταις λεύκαις ποῦ ἡ κορφή τους ἔφτανε τὰ σύγνεφα καὶ κυνιόταν λὲς κι' ἔδειχνε τὴ δύναμή της

Ὁ ἀγέρας ἀντίκρυζε τὰ μικρὰ καὶ σπασμένα τῆς καλυβούλας τζάμια καί, ἀφοῦ πρῶτα χαμογελοῦσε γιὰ τὸ γελοῖο 'κεῖνο ἐμπόδιο ποῦ τοῦβαναν οἱ νοικοκυραῖοι, ἔπειτα 'φούσκωνε καὶ 'ξανάνειωνε ὁ Γέρω-Βορηᾶς καὶ μιὰ καὶ δυὸ καὶ σώργιοζε κατὰ γῆς ὅσα κομμάτια, γυαλὶ εἶχαν μείνει 'στῆς σάπιαις κορνίζαις τῶν τζομιῶν

'Φούσκωνε, 'φούσκωνε κι' ἐδούιζε σὰ λυσσασμένο καὶ χιλιοκέφαλο στοιχειὸ ποῦ πολεμάει νὰ 'ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Σατανᾶ καὶ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ νύχια ποῦ ἔχωνε 'στῆς ἀγριές του σάρκες ὁ "Οξ' ἀπὸ 'δῶ!

Μούγκριζε σὰν λιονταρι ἀγριεμένο ποῦ στριφογυρίζει γιὰ νὰ σπάσῃ τῆς σιδερένιαις ἁλυσίδες, ποῦ τοῦ 'πῆραν τὴ 'λευτεριὰ τοῦ βουνοῦ.

"Ἀλλοτε πάλι ἔκανε ἕνα διαβολεμένο ἦχο, λὲς κ' ἦταν βογγητὸ ἀπὸ ἄρρωστο βαρυὰ κι' ἐτοιμοθάνατο.

Ὁ ἀγέρας 'βούιζε ἀδιάκοπα κι' ὅσῳ ἀντιχτυπιῶται 'στοὺς καλαμένιους τοίχους, τόσῳ ἡ Γρηὰ-Ζαφείρω, ἡ νοικοκυρὰ τῆς χαμοκέλλας καὶ ἡ Γιωργίτσα, ἡ κόρη της κρυβόσαντε κάτου ἀπὸ τὰ φτωχικά τους στρωσίδια, γιατὶ τὸ κρύο 'κεῖνη τὴ βραδυὰ δὲν ἐχοράτευε!

Μιὰ μικρὴ γυάλινη καντίλα ἔφεγγε 'στὴ γωνιὰ τῆς χαμοκέλλας 'μπρὸς 'στὴ εἰκόνα τῆς Παρθένας, μιὰ εἰκόνα ποὖχε γιομίσει τὸ χωριὸ θαύματα.

Μιὰ νέκρα ἦταν ξαπλωμένη 'στὴν καλύβα καὶ δὲν ἄκουγε κάνεις ἄλλο παρὰ τὸ ροχαλητὸ τῆς Γρηὰ-Ζαφείρως, ποῦ κοιμώτουν γιὰ τὰ καλὰ σὰν κουρασμένη ποῦ ἦταν ἀπ' τῆς ἡμεραις τῆς δουλειᾶς.

Μὰ ἡ κόρη της ἡ Γιωργίτσα δὲν κοιμότανε. Τὐριζε, 'στριφογύριζε 'στὰ ροῦχα λὲς κ' εἶχε πέσει σ' ἀγκαθένια στρωσίδια

'Περίμενε κάτι!

Μὰ τί νὰ 'περίμενε μιὰ κοπέλλα εἴκοσι χρόνων τὰ μεσάνυκτα καὶ 'σὲ τέτοια φοβερὴ νυχτιά;

. . . . . .

. . . . . .

Ἡ Γρηὰ-Ζαφείρω εἶχε τρία χρόνια τώρα ποῦ εἶχε χάσει τὸν καῦμένο τὸν ἄντρα της τὸ Μιχάλη, ποῦ ὅλο τὸ χωριὸ 'λυπήθη γιατί—ὅξω ποὖτανε ἄνθρωπος μὲ ὅλα του ὁ Γέρω-Μιχάλης—ἄφινε καὶ τὴ Γρηὰ-Ζαφείρω μὲ τὴν κόρη της ἀπροστάτευταις 'στοὺς πέντε δρόμους.

Τὴν κόρη του ὁ Γέρω-Μιχάλης τὴν ἄφηκε 18 χρόνων.

Μιὰ μικροκαμωμένη χωργιατοπούλα, ἄσπρη-ἄσπρη, λὲς κ'ἦταν ἄγγελος ποὖχε κατὰ λάθος πέσει ἀπ' τὸν Οὐρανό!

Κάτι μάτια ποῦ σ' ἔσφαζαν 'στὴν καρδιά, κάτι μαλλιὰ ἴσα μὲ τὰ πόδια της, μιὰ μιλιὰ 'σὰν τῆς Νεράϊδες τοῦ παραμυθιοῦ.

Τὸ ὅλο της δηλαδὴ ἦτανε ἕνα σπάνιο γιὰ τὸ χωριὸ φαινόμενο.

"Ἐκανε τοὺς λεβέντεις τοῦ χωριοῦ νὰ σφάζουνται, τῆς χωριατοπούλαις νὰ τὴν κυττᾶνε μὲ ζηλιάρικα μάτια!

Κάθε χορὸ ποῦ θὰ ἔστεναν'στὸ χωριό, τὰ παλληκάρια θὰ τὸν στήνανε ὅξω ἀπ' τῆς Γιωργίτσας τὴν καλύβα.

Σὰν 'πέθαν' ὁ γέρω-Μιχάλης τρεῖς-τέσσερης λεβέντεις ἀπ' τοὺς πρώτους τσοῦ χωριοῦ τῆς 'ζήτησαν τὸ χέρι, μὰ ἡ φτωχὴ ἡ Γιωργίτσα μίλαγε πρῶτα μὲ τὴ μαννα της κι' ἔπειτα ἀπαντοῦσε; «ὲν ἔχω καιρὸ ἀκόμη».

Κι' ἔφευγαν τὰ χρόνια, 'περνοῦσαν ἡ 'μέραις κ' ἡ Γιωργίτσα δὲν εἶχε καιρὸ ἀκόμα!

Μὰ πότε θἄχῃ καιρὸ μιὰ ὡμορφη κοπέλλα γιὰ 'παντρειά; Σὰν γείνῃ σαραντάρα;

Μιὰ 'μέρα ἡ Γρηὰ-Ζαφείρω 'πῆρε 'στὴν πάντα τὴν κόρη της καί, 'σὰν μάννα ποῦ πονεῖ, ἄρχισε νὰ τὴν ὁριηνεύῃ:

— Παιδί μου, τῆς ἔλεγε, εἶσαι εἴκοσι χρονῶν τώρα κι' ἀκόμη βλέπω πῶς δὲν συλλογίστης γιὰ παντρειά! Τώρα ποῦ καὶ 'γὼ περίμενα νὰ βρῶ ἀποκοῦμπι 'στὴν παντρειὰ τῆς Γιωργίτσας μου, τώρα βλέπω κι'ἔρχονται τ'ἀρχοντόπουλα καὶ οὐ τὰ ξιώχνεις ἕνα-ἕνα 'σὰν νὰ ἤσουν κάμμιὰ Βασίλισσα τοῦ παραμυθιοῦ! Δέν νοιώθω τὸ φέρσιμό σου! Δέν ξέρω τί νὰ βάλῃ ὁ νοῦς μου . . . . . .

Καὶ 'σὰν νὰ τῆς ἦρθε κάποια φοβερὴ ἰδέα, ἡ Γρηὰ-Ζαφείρω ἔκοψε στὴ μέση τὸ λόγο!

Τὰ μάγουλα τῆς Γιωργίτσας 'κοκκίνησαν καὶ δάκρυα ἔβρεξαν τὸ ὡμορφό της πρόσωπο!

Ἡ Γρηὰ-Ζαφείρω ἔπιασε τὴ ρέκα της καὶ ἄρχησε νὰ γνέθῃ.

Ἤδε τὴ λύπη ποὖφεραν 'στὴ Γιωργίτσα τὰ λόγια της κι' ἀπὸ τότε δὲν τῆς 'ξανάειπε γιὰ παντρειά! . . . . . .

. . . . . .

Ἡ ὥρα πέρναγε κ' ἡ μικροκαμωμένη χωριανὴ μ' ἀνήσυχα μάτια 'κυττοῦσε 'στὸ παραθῦρι τῆς χαμοκέλλας

'Πέρασε μιὰ ὥρα ἀκόμη ὅταν ἕνα τὶκ τάκ 'στὸ παραθῦρι τὴν ἔκανε ν' ἀναπηδήσῃ ἀπ' τὰ ροῦχά της!

"Ἔτρεξε κι' ἄνοιξε καὶ τί βλέπει; Ὁ Γιάννης ὁ ἀγαπητικός της ποῦ 'στάθη ὁ πειὸ τυχερὸς, σ' ὅλο τὸ χωριό, ἦταν ἐκεί

Μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε μεσ' 'στὴν καλύβα.

"Ἔκλεισε μὲ πολλὴ προφύλοξι τὸ παραθῦρι καὶ τραβήχτη 'στὰ πειὸ βαθειὰ τῆς χαμοκέλλας.

Τὴν ὥρα 'κεῖνη ἡ καντίλλα τῆς Παρθένας ἔσβυσε κι' ἕνα φοβερὸ σκοτάδι 'ξαπλώθη 'στὴν καλύβα.....

Μιὰ ὥρα 'πέρασε καὶ πάλι ὁ Γιάννης 'πήδησε τὸ παραθῦρι καὶ 'χάθη 'στὰ σκοτάδια μέσ' 'στὸ χωριὸ 'κρυμμιένος 'στὴν κάπα του 'σὰ δαίμονας ποῦ βγῆκε ἀπ' τὸν "Ἅδη γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὸν τρόμο 'στοὺς χριστιανούς

"Ἕνας μῆνας 'πέρασε ἀπὸ 'κείνη τὴ βραδειά!

Μιὰ 'μέρα ὁ Γιάννης ἀντάμωσε τὴ Γιωργίτσα 'στὸ «Πέραμα τῆς 'Αλεποῦς» καθὼς λένε οἱ χωριανοὶ μιὰ θέσι ποῦ πετᾷ ἡ καρδιὰ τ' ἀνθρώπου σὰν περνᾷ.

Τὴ φορὰ αὐτὴ ὁ Γιάννης δὲν εἶχε 'σὰν ἄλλοτε τὸ πρόσωπο γελαστὸ καὶ χαρούμενο!

Τὸν εἶδ' ἡ Γιωργίτσα κι' ἕνας παράξενος φόβος 'πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ της!

Μπροστὰ ὁ Γιάννης 'πίσω ἡ Γιωργίτσα ἔφτασαν, σ' ἕνα λιθάρι κι' ἐκάθισαν δίπλα!

— Ξέρεις, Γιωργίτσα, ἔχω σπουδαῖα νὰ σοῦ 'πῶ εἶπ' ὁ Γιάννης.

Κοὶ ἄρχισε μὲ προσποιητὴ καὶ κλαψάρικη φωνή.

— Τρεῖς μήνους τώρα, Γιωργίτσα, ζοῦμε ἀγαπημένοι. 'Χόρτασ'ὁ ἕνας τὴν ἀγάπη τἄλλου. Ἦρθε καιρὸς νὰ χωριστοῦμε! Τὴν Κυριακὴ παντρεύομαι. Σὲ παρατῶ καὶ σ'εὔχομαι ν' ἀπολαύσῃς τοῦ κόσμου τὰ καλά.

Τὸν 'κύταξ' ἡ Γιωργίτσα παράξενα! Ξάφνου καὶ πετιέται 'σὰν ἄγριο θεριὸ ποῦ τὸ πληγώνει ὁ κυνηγός

— Τ' εἶπες; μ' ἀφίνεις; 'Στὰ σωστὰ σου τό λές, Γιάννη; Μήπως εἶμαι χωράφι ἄκαρπο νὰ μὲ παρατήσῃς; Δὲ θυμᾶσαι τοὺς ὅρκους 'ποῦ μοῦδινες γονατιστὸς 'μπρὸς 'στὴ καντίλλα τῆς Παρθένας μας; Μοῦ 'πῆρες τὴν τιμὴ καὶ τώρα θὲς νὰ μὲ παρατήσῃς φτωχὴ καὶ ἄτιμη 'στοὺς πέντε δρόμους;

'Εκεῖνος 'σώπαινε γιατ' ἤξερε πῶς ἂν ἔλεγε καὶ

δεύτερο λόγο θὰ εὕρισκε ἄδικο καὶ δὲν ἄφινε ἡ 'περηφάνεια του!

Γύρισε τὸ πρόσωπο γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὰ δάκρυα τῆς δυστυχισμένης Γιωργίτσας κι' ἔφυγε τρεχάτος-τρεχάτος, λὲς καὶ τὸν 'κυνηγοῦσε τὸ φᾶσμα κάμμιᾶς νεράϊδας!

Ἡ Γιωργίτσα ἔμεινε ἀπολιθωμένη καὶ 'σὰ 'νύκτωσε μόνο 'γύρισε 'στὸ σπῆτι.

Τὸ μυστικό της 'μαθεύτη 'στὸ χωριὸ κ' ἡ μάννα της 'πέθαν' ἀπ' τὴ λύπη της. Ἡ ἄλλαις χωριατοπούλαις 'χάρηκαν τόσῳ ποῦ τὴν ἄλλη Κυριακὴ πέρασαν μὲ λούλουδα στολισμέναις 'μπρὸς ἀπὸ τὴ χαμοκέλλα τῆς κακομοίρας τῆς Γιωργίτσας. Εἶδ' ἡ Γιωργίτσα τὸν ἄτιμο τὸ Γιάννη δίπλα 'στὴν κόρη τοῦ Παπα-Γιώργη κι' ἔχασε τὸ λογικό της!

Κι'ἀπὸ τότε τρελλὴ ξεμυαλισμένη γυρίζει καὶ φωνάζει τὰ μεσάνυχτα μὲς 'στὸ χωριὸ σὰν καρακάξα, σὰ βρυκόλακας, ὅξ' ἀπ' τὰ παραθύρια τῶν χωριανῶν λυπητερὰ μὲ βόγγητὸ ἄγριο ποῦ ραγίζει καρδιαῖς: «ποιὸς εἶδε τὸ Γιάννη τὸ λεβέντη τοῦ χωριοῦ, τὸν ἀγαπητικὸ τῆς Γιωργίτσας ποῦ τῆς ἔκλεψε τὴν τ μή;»

Καὶ σὰν ἀκούσῃ πῶς κάνεις δὲν τῆς ἀποκρίνεται ἀρχίζει ἕνα σπαραχτικὸ γέλοιο π' ἀντηχεῖ τῆς ὁλοσκότεινες χειμωνιάτικαις βραδυαῖς, μέσα'στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ, ἕνα γέλοιο ποῦ τὸ πέρνει ὁ Βοριᾶς καὶ τὸ ξαναλέει κι' αὐτὸς 'σὰν νὰ ὁρμηνεύῃ τῆς κοπέλλες τοῦ χωριοῦ νὰ φυλάγωνται ἀπ' τὰ παχυὰ λόγια τῶν ἀντρῶν.

ΑΝΔΡΕΑΣ Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τοὺς φίλους καὶ ἀναγνώστας τοῦ «Ἑσπέρου» ἀπευθύνομεν μίαν θερμοτάτην σύστασιν δι' ἓν θαυμάσιον ἀληθῶς βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξόχως καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις ἀποτελεῖ τὸ φιλολογικὸν γεγονὸς τῆς ἡμέρας. Θὰ τὸ ἐμαντεύσατε ἴσως. Εἶνε τὸ ἐφετεινὸν

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ

ΤΟΥ

1904

ἤτοι ὁ 19ος τόμος τῆς μοναδικῆς σειρᾶς.

Δὲν θὰ μᾶς ἤρκει ὅλον τὸ φύλλον τοῦ «Ἑσπέρου» ἐὰν ἠθέλομεν ἁπλῶς νὰ ἀριθμήσωμεν τὸν πλοῦτον τῶν 150 περιεχομένων του καὶ τῶν 160 καλλιτεχνικωτάτων εἰκόνων του.

Εἰς τὸ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ ἀντιπροσωπεύεται ὅλη σχεδὸν ἡ φιλολογικὴ κίνησις τοῦ ἔτους καὶ ὅλη ἡ χρονογραφικὴ φυσιογνωμία, εἰς τὰς 460 σελίδας του μὲ τὰ ὀνόματα τῶν διαπρεπεστέρων ποιητῶν καὶ λογογράφων, καὶ ὅλα τὰ εἴδη τῆς λογογραφίας: *διηγήματα, ποιήσεις, ἠθογραφίαι, καλλιτεχνικὰ σημειώματα, λαογραφίαι, εἰκόνες καὶ τύποι ἐκ του κοινωνικου βίου, δραμάτια, εὐθυμογραφήματα, στίχοι καὶ ἐπιγράμματα σατιρικά, γελοιογραφικὰ σκίτσα,* καὶ ὅ,τι κομψόν, εὔμορφον, ἔξυπνον, ἐνδιαφέρον, ἑλκυστικόν γνωρίζει νὰ ἀποθησαυρίζῃ κατ' ἔτος ἡ καλαισθησία καὶ ἡ μακρὰ πεῖρα τοῦ ἐκδότου.

Διὰ τὸν ἔξω ἰδίως ἑλληνισμὸν τὸ *Ἡμερολόγιον* τοῦ κ. Σκόκου εἶνε τὸ μόνον ἀγαπητὸν καὶ περιζήτητον καὶ ἀπολαυστικώτατον ἀνάγνωσμα.

Ἀπὸ καρδίας καὶ μετὰ πεποιθήσεως συνιστῶμεν τὸ λαμπρὸν καὶ πρωτοφανὲς διὰ τὴν Ἑλλάδα *ἐφετεινὸν*

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ

ΤΟΥ

1904

Εἶνε βιβλίον τὸ ὁποῖον θέλγει, συγκινεῖ, διδάσκει, μορφώνει, διεγείρει τὴν σκέψιν, τὴν συγκίνησιν τοῦ ὡραίου, τὴν φαιδρότητα καὶ τὴν εὐθυμίαν, διότι καὶ τὰς 450 σελίδας του διαπνέει χάρις καὶ εὐφυία ἀπαράμιλλος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἐπιχειροῦντες τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ εἴχομεν δι' ἐλπίδος τὴν εὐώδωσιν καὶ εὐδοκίμησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνδομύχως εἴχομεν φόβους ναυαγήσεως, διότι παρετηροῦμεν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν περιοδικῶν ἐν Ἑλλάδι, ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὰ ὀλιγωρίας τοῦ κοινοῦ, ὑπῆρξαν θνησιγενῆ. Ἀλλ' ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης καταπληκτικὴ τοῦ «Ἑσπέρου» πρόοδος, ὁ μέγας τῶν συνδρομητῶν ἀριθμὸς δεικνύουσιν ὅτι τὸ ὑφ' ἡμᾶς περιοδικὸν ἐγένετο δεκτὸν οὐχὶ ὡς τὰ ἄλλα, ἀλλὰ δι' ἰδιαιτέρας ὅλως ἐκτιμήσεως, τουθ' ὅπερ μᾶς πληροῖ συγκινήσεως καὶ δὲν δυνάμεθα εἰ μὴ ἐν μόνον «εὐχαριστῶ» ν' ἀπονείμωμεν εἰς ἅπαν τὸ κοινὸν τὸ διὰ τοῦ ἐθολοῦ του ὑποστηρίξαν τὸν «Ἑσπέρον». Μετὰ ταῦτα, ἀποτεινόμενοι πρὸς τοὺς φιλτάτους συνδρομητὰς καὶ συνδρομητρίας τοὺς διὰ τοσούτου ζήλου καὶ ἀγάπης περιβαλόντας τὸν «Ἑσπερον», ἐν μόνον εὐχαριστῶ ἤθελεν εἶσθαι πολλοστημόριον τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης. Εἰς ἐκείνους δὲ ἐξ αὐτῶν, οἵτινες διὰ τῶν ἐμβριθῶν ἐνεργειῶν των καὶ τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης κατώρθωσαν τοσαύτην πληθὺν συνδρομητῶν νὰ μᾶς παράσχωσι τούτων ὑπερτέρα πάσης κενῆς λέξεως ἠθέλομεν τὴν δεξιὰν μετὰ συγκινήσεως θλίψει.

Εἰς τοὺς τρεῖς δὲ πρώτους τοὺς βραβευθέντας ἐν τῷ εὐγενεῖ ἀγῶνι, ἤτοι εἰς τοὺς κ.κ. Θεόδωρον Κοντὸν λαβόντα τὸ πρῶτον βραβεῖον, Ἄλυτον Αἴνιγμα λαβὸν τὸ δεύτερον καὶ Ἀπόδημον Πτηνὸν τὸ τρίτον ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους μας εὐχαριστίας, ἐλπίζοντες ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἐξακολουθήσωσι ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τοῦ «Ἑσπέρου», ὄντες εὐγενὲς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων συνδρομητῶν.

Ἡ Διεύθυνσις.

Διὰ τελευταῖαν φορὰν παρακαλοῦμεν τοὺς ἐλαχίστους ἐκείνους οἵτινες δὲν ἐφρόντισαν ἀκόμη, ἂν καὶ τὸ ἔτος ἔληξε πλέον, νὰ στείλωσιν ἡμῖν τὴν συνδρομήν των, νὰ σπεύσωσι τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καθόσον εἶναι ὅλως ἄδικον νὰ λάβωσι δωρεὰν τὰ φύλλα καὶ καταχρασθῶσι τόσῳ εὐτελὲς μὲν δι' αὐτοὺς ἀλλὰ πολὺ μέγα διὰ τὴν πρόοδον τοῦ «Ἑσπέρου» ποσόν. Δέον μέχρι α'. Ἰανουαρίου ν' ἀποστείλωσι πάντες τὴν συνδρομήν των ἄλλως θ' ἀναγκασθῶμεν νὰ τοὺς τὸ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον ὀνομαστί.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ

Ὁ «Ἑσπερος» συμπληροῖ μὲ τὸ φύλλον τοῦτο τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος. Καίτοι ἡ κοινωνία μας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δὲν ἐμπνέεται ὑπὸ μεγάλων φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν τάσεων, καίτοι δὲν ὑποστηρίζει προθύμως τὴν πρόοδον ἑνὸς περιοδικοῦ, ἐν τούτοις ὁ «Ἑσπερος» μεθ' ὅλας τὰς συνήθεις δυσχερείας, αἵτινες προβάλλονται μέγα ἐμπόδιον ἐν τῇ ἀρχῇ παντὸς ἔργου, κατώρθωσε νικηφόρως νὰ διανύσῃ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔτος. Ὁ τόμος ὅστις ἀπετελέσθη ἤδη, εἶναι ἀρκετὰ πιστὸν κάτοπτρον τῶν προσπαθειῶν μας, ὅπως καταρτισθῇ ἐν Ἑλλάδι περιοδικὸν οὐχὶ ὀνόματι μόνον, ἀλλὰ πράγματι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τέλειον. Καὶ ἤδη, μετὰ πολὺ περισσοτέρων ἢ πρὶν ἐλπίδων εἰς τὸ μέλλον προβαίνωμεν καὶ μετὰ θερμῶν εὐχαριστιῶν πρὸς πάντας ὅσοι παντοιοτρόπως καὶ ἐνθύμως τὸ ἔργον μας ὑπεστήριξαν, λαμβάνομεν τὸ θάρρος ὅπως συνεχίσωμεν αὐτὸ μὴ δίδοντες ἐκ τῶν προτέρων ὑποσχέσεις διὰ λόγων μόνον περὶ τῆς τελείας βελτιώσεως τοῦ «Ἑσπέρου» ἀμέσως ἀπὸ τοῦ α'. φύλλου τοῦ β'. ἔτους, ἀλλὰ στηριζόμενοι εἰς ἔργα. Τὸ α'. φύλλον τοῦ β'. ἔτους θέλει εἶσθε ἐν ἐλάχιστον δεῖγμα τῆς εἰς τὸ μέλλον πορείας μας. Ὅλοι λοιπὸν ἀναμείνατε τὸ φύλλον τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1904 μὲ τὰ διάφορα νέα του.

Ἡ διεύθυνσις.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ "ΕΣΠΕΡΟΥ„

Ἔργον σας, φίλτατον Ζιζάνιον Πειραιῶς, δημοσιευθήσεται εἰς τὸ προσεχὲς ἀνυπερθέτως.

Π. Ἀσκήσεις καὶ λύσεις ἐλήφθησαν, φιλτάτη Μαγευτικὴ Ποσειδωνία. Ἔργα σας δεχόμεθα εὐχαρίστως.

Μαρμαρυγαὶ ἐστάλησαν, φίλτατε Τρελλὲ Ἔρως.

Καὶ πάλιν, φίλτατε Εὐρώτα, ἐλάβομεν τεῦχος Μαρμαρυγῶν ἄνευ διευθύνσεως!

Ἔργα σας ἐλήφθησαν, φίλτατε Ἔνδοξε Θαλασσοπόρε. Μαρμαρυγαὶ ἐστάλησαν.

Ἀγγελίαι μὲ 20 νέους συνδρομητὰς ἐλήφθησαν, φίλτατε Κατακτητὰ Καρδιῶν. Καλὴ ἀρχή.

Ἔργα σας ἐλήφθησαν, φιλτάτη Κροκόπεπλως Ἠώς.

κ. Κ Φραγκίσκου, Ἐνταῦθα. Ἔργον σας καλὸν ἀλλὰ δυστυχῶς παράκαιρον· ἀναμένομεν ἄλλα.

Δίδα Εὐγ. Ζαχαράκη, Σῦρον. Συνδρομή σας ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν.

«Εἶμαι κατενθουσιασμένος, μᾶς γράφει ὁ Ἀρχάγγελος, μὲ τὴν προκήρυξιν τοῦ «Β'. μεγάλου διαγωνισμοῦ ἐγγραφῆς συνδρομητῶν». Μὲ μόνον 25 συνδρομητὰς νὰ λαμβάνῃ τις πρῶτον βραβεῖον καὶ νὰ δημοσιεύεται ἡ εἰκών του. Σᾶς συγχαίρω θερμῶς διὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην ἰδέαν καθόσον μὲ τὸν α'. διαγωνισμὸν ἦτο δυσκολώτατον νὰ βραβευθῇ τις....» Ὡς βλέπεις, φίλτατε Ἀρχάγγελε ἠνοήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ σφάλμα μας καὶ διωρθώσαμεν αὐτὸ διὰ τῆς προκηρύξεως τοῦ νέου διαγωνισμοῦ μὲ ὅλως νέους ὅρους.

Πολὺ σὲ εὐχαριστοῦμεν, φιλτάτη Φιλόγελως Κόρη, διὰ τὸν νέον συνδρομητήν. Δέσμη Μαρμαρυγῶν ἐστάλη.

Πολὺ σᾶς εὐχαριστοῦμεν, Ἐρημῖτις, Ζιζάνιον Γυμνασίου, Μινιόν, Δοξασμένε Στρατηγέ, Πρῶτον Πῦρ, Σκανδαλιάρα καὶ Ἁλμυρὸν Κῦμα διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς σας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακαλοῦμεν θερμῶς καὶ τοὺς λοιποὺς θέλοντας νὰ μείνωσι συνδρομηταί μας καὶ κατὰ τὸ β'. ἔτος νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς των ὅπως μὴ ἀποκλεισθῶσι τοῦ δικαιώματος τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ νέα δῶρα τοῦ 1904 καὶ ὅπως καὶ ἡμᾶς εὐκολύνωσιν.

Μαρμαρυγᾶς ἐπιθυμοῦν ν' ἀντάλλαξουν: Ἡ Τζέννυ μὲ τὸν Περιηγητήν, Ἄλυτον Αἴνιγμα, (ὅπερ ἀναγνωρίζει ὡς ἀρχηγὸν) καὶ Ποδηλάτην.—Ὁ Ἀμάραντος μὲ τὴν Εὐαν, Ἄγνωστον, Ἀγκάθι, Χρυσαλλίδα, Φθινοπωρινὴν Νυχτιάν, Φιλόγελων Κόρην, Χρυσῆν Καρδίαν, Φάϊδ-ο κλὸκ καὶ μὲ τὸν ἀρχηγόν του Ἄλυτον Αἴνιγμα.—Ἡ Χρυσῆ Καρδία μὲ τὸ Ἀγκάθι, Ξενητευμένην Κρῆσσαν (καὶ Cartes-Postales, εἰ δυνατὸν) καὶ μὲ ὅλας τὰς ἐν Κρήτῃ συνδρομητρίας.—Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀνθέων μὲ ὅλους τοὺς ὀπαδούς του μὲ τὰ ὀνόματά των (εἰς τὰς ἰδικάς του Μαρμαρυγὰς θὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ νόμοι τοῦ κράτους των).—Τὸ Λευκάνθεμον μὲ τὸ Συριανὸν Ζιζάνιον καὶ κ. Μ. Κασσελίδην.—Ὁ κ. Ἰωάν. Καρέκλης μὲ ὅλους τοὺς συνδρομητὰς καὶ συνδρομητρίας μας.—Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Πονεμένων Καρδιῶν μὲ τὴν Δίδα Κ. Μπούκου, Φιλόγελων Κόρην καὶ μὲ τὸ πρῴην Ζιζάνιον Ἀρσακείου ἐπίσης καὶ Cartes-Postales

Χαιρετισμοί, πληροφορίαι κ.λ.π. Τὸ Ζιζάνιον Πειραιῶς πληροφορεῖ τὴν Νύμφην τοῦ Ἀργολικοῦ ὅτι δὲν τὴν συνιστᾷ νὰ μαλώνῃ καθ' ἑκάστην μέ... Τὸ ἴδιον ἐρωτᾷ τὸν Αἴθριον Οὐρανὸν πῶς πηγαίνουν αἱ ἐγχειρίσεις καὶ πληροφορεῖ τὴν Καλύβην τῆς Ἐρημίτιδος ὅτι τὴν γνωρίζει πολὺ καλὰ καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ τὴν πειράζῃ.—Ἡ Δὶς Ἀφροδίτη Γαλανάκη εὔχεται τῇ Τρικυμιώδῃ Θαλάσσῃ ἔτη πολλὰ καὶ τρισόλβια διὰ τὴν κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἑορτήν της.—Ἡ Χρυσαλλὶς πληροφορεῖ τὸ Φάϊδ-οκλὸκ ὅτι τῇ εἶναι ἀδύνατον νὰ τῷ στείλῃ νέας Μαρμαρυγὰς ἂν δὲ τῇ ἀνταποδώσῃ τὰς παλαιάς.—Ἡ Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιὰ συμβουλεύει τὴν Καλύβην τῆς Ἐρημίτιδος ὅτι δὲν πρέπει πλέον ν' ἀνταλλάσσῃ Cartes-Postales πρὸς δὲ καὶ ὅτι μὲ τὸ στανιὸ δὲν γίνεται τίποτε καὶ πῶς πηγαίνει ἡ νέα κατάκτησίς της;—Ὁ Ὑπερλωριοῦχος Κασσίτερος πληροφορεῖ τὸν Βασιλέα τῶν Ἀγρίων ὅτι κατόπιν ἑορτῆς ἀνεζήτησε τὸ στέμμα του· ἐὰν θέλῃ ὅμως δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν προστασίαν του, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται οὔτε τὸ Ἄλυτον Αἴνιγμα οὔτε τό.. λυμένο κορδόνι.. τῶν ἀποτυχιῶν, αἵτινες τὸν ἠνάγκασαν ν' ἀπολακτίσῃ τὸ ἄχρηστον πλέον στέμμα του· εἰμπορεῖ ὅμως νὰ λάβῃ ὄνομα κανενὸς μετάλλου, ἔστω καὶ τοῦ Κατσιτέρου, οὐχὶ ὅμως γλωριούχου, ἀλλὰ τὸ πολύ.. βρωμιούχου! καὶ οὕτω νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν δύο βασιλείων, τοῦ βασιλείου τῶν Ἀγρίων καὶ τοῦ βασιλείου τῶν Μετάλλων τῶν ὁποίων ὁ Κασσίτερος κηρύσσεται ἤδη ἀμφοτέρων βασιλεύς.—Ἡ Φθινοπωρινὴ Νυχτιὰ ἐρωτᾷ τὸν Περιηγητὴν ποῖον εἶναι τὸ ἄλλο ἄνθος ὑπὸ τὰ φύλλα τοῦ ὁποίου κρύπτεται τὸ πρῶτον;—Ὁ κ. Γ. Ἄννινος χαιρετᾷ τὸν Ἄγγελον Αὐγερινὸν καὶ τὸν πληροφορεῖ ὅτι ἐκ τῶν ζητηθέντων τοῦ ἐστάλησαν 8+3.—Τὸ Λευκάνθεμον χαιρετᾷ τὴν Καλύβην τῆς Ἐρημίτιδος καὶ τῇ συνιστᾷ νὰ καταρρίψῃ τὴν καλύβην ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει πλέον Ἐρημῖτις καὶ ἐρωτᾷ τὸ Ἄλυτον Αἴνιγμα ἂν καὶ αὐτὸ ἐνασχολῆται εἰς κατακτήσεις.—Ἡ Τζέννυ προκαλεῖ τὸ Ἄλυτον Αἴνιγμα (ὅπερ μόνον μὲ ἑαυτὸ συναγωνίζεται) εἰς ποιητικὸν διαγωνισμόν· δέχεται;—Ὁ Ποιητὴς τῶν Τάφων παρατηρεῖ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Δαιμόνων ὅτι κακῶς ἔπραξεν ὁρίσας τόπον

συνεδριάσεως τὸ Νεκροταφεῖον, καθότι.. οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον. Ἂς δοκιμάσῃ ἂν δύναται. Ὁ ἴδιος παρακαλεῖ τὸν Κατακτητὴν Καρδιῶν νὰ τὸν πληροφορήσῃ ἂν ἀκόμη δὲν ἐχόρτασεν ἀπὸ τὰς κατακτηθεσας... χυλοπήτας καὶ δηλοῖ ὅτι θὰ βραβεύσῃ τὰς καλλιτέρας τῶν Μαρμαρυγῶν μετὰ 2 μῆνας διὰ 300 εἰκονογραφημένων δελταρίων. — Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀνθέων ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Κάλυκος Ρόδου, Μὴ μοῦ ἅπτου, Λευκῆς Καμελίας, Γιασεμιοῦ, Νάρκισσου, Ἴου τῶν Δασῶν, Μὴ μὲ λησμόνει, Ὀρτενσίας, Ἀνεμώνης, Λευκοῦ Κρίνου, Ὑακίνθου, Ἀμαράντου, Αἰγοκλήματος, Ἀνθοδέσμης Ἴων, ὡπλισμένος μ' ἓν πελώριον Ἀγκάθι καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς πολυχρώμου Χρυσαλλίδος χαιρετᾷ τοὺς συνδρομητὰς καὶ συνδρομητρίας τοῦ «Ἑσπέρου» καὶ εὔχεται εἰς ὅλους εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος. Τὸ ἴδιον χαιρετᾷ τὸν Κατακτητὴν Καρδιῶν εἰς ὃν ἀπαντᾷ ὅτι τὸ δέσιμον ποῦ ὑπέστη τὴν νύκτα τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου ἦτο πρωτοφρνές, πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν του εἶδε κατακτητὴν δεμένον, τὸν παρακαλεῖ δὲ νὰ τῷ στείλῃ τὴν εἰκόνα του ἣν τοῦ ὑπεσχέθη ἀλλὰ—πρὸς Θεοῦ—ὄχι μὲ τὰ σχοινιά!... Τὸ ἴδιον Ἄλυτον Αἴνιγμα χαιρετᾷ τὸν Βράχον τῆς Φρεαττύος, ὃν εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν εἰκόνα, ἃς τοῦ ἔστειλε, τὸν παρακαλεῖ δὲ νὰ περιμείνῃ ὀλίγον καὶ θὰ λάβῃ ἰδικήν του εἰκόνα.—Ὁ κ. Εὐρ. Πειρίδης προτρέπει πάντας τοὺς συμπατριώτας του ὅπως φροντίσωσιν ὑπὲρ τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν.—Ὁ Κατακτητὴς Καρδιῶν προσφέρει τὰς προσρήσεις του εἰς τὸν μέλλοντα σύμμαχόν του (ὄχι δά!..) Ἀρχηγὸν τῶν Πονεμένων Καρδιῶν καὶ τὸν νοσοκόμον του Τειρεσίαν καὶ ἀπαντᾷ εἰς τὸ Ἄλυτον Αἴνιγμα ὅτι εἶναι σύμφωνος. Ὁ ἴδιος πληροφορεῖ τὴν Καλύδην τῆς Ἐρημίτιδος ὅτι εὐχαρίστως δέχεται τὸ στοίχημα καὶ μάλιστα 500 δρ. μὲ τὸν ὅρον ὅμως τὰ χρήματα νὰ κατατεθῶσιν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν εἴς τι συμβολαιογραφεῖον μετὰ τὴν ἔκδοσιν δὲ τῶν ἀποτελεσμάτων νὰ τὰ παραλάβῃ ὁ κερδίσας.—Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Πονεμένων Καρδιῶν χαιρετᾷ ὅλας τὰς πονεμένας Καρδίας καὶ ἐρωτᾷ τὴν Τρικυμιώδη Θάλασσαν πῶς τῶπαθε χθὲς καὶ ἦτο ἤρεμος; Μὲ μιὰ βαρκοῦλα ἔκανε βόλτες 'στὸ Φάληρον ἀλλὰ 'κεῖνο ποῦ 'περίμενε δὲν εἶδε· διατί; μήπως τὴν ἐνίκησεν ὁ Ποσειδῶν; Ὁ ἴδιος ζητεῖ μιὰ καρδιὰ Δίδος διαμενούσης ἐν Ἀθήναις ὅπως τὸν ἀντιπροσωπεύῃ ἐφ' ὅσον καιρὸν θὰ λείπῃ εἰς Ἰταλίαν σπουδάζων τὴν Δραματικὴν Τέχνην.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΩΡΑ

Αἱ κραυγαὶ διαμαρτυρίας τῆς Δίδος Μαρίας Θ. Χρύση, ἃς τυχαίως ἔμαθον ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως, μὲ συγκινοῦν τοσοῦτον ὥστε μὲ κινοῦν εἰς ἀκούσιν ὁμολογίαν τοῦ νέου ἐγκλήματός μου. Θέλουν, ἃς μὲ συγχωρήσουν θέλουν ὄχι, θὰ τὸ 'πῶ. Ἐγὼ ἔστειλα τὸ διήγημα «Ἄγνοια τῆς καρδίας» καὶ ἔβαλα κάτωθι τὸ ὄνομα τῆς Δίδος Χρύση. Λένε πῶς ἁμαρτία ἐξωμολογημένη δὲν εἶνε ἁμαρτία. Λοιπὸν εἶμαι συγχωρημένος ἀπὸ ὅλους κι' ἀπ' τὴ Διεύθυνσι κι' ἀπ' τὴ Δίδα Χρύση. Ψέμματα;

Ἄλυτον Αἴνιγμα.

Σημ. Καὶ τώρα δὰ τῆς ἄνω δηλώσεως, ἣν ἐλάβομεν ὅταν τὸ φύλλον ἔμελλε νὰ ἐκτυπωθῇ, ἐξηγεῖται ἡ ἀπάτη ἣν ὑπέστημεν (ἰδὲ δήλωσιν σελ. 1η τοῦ παρόντος φύλλου) ἕνεκα τῆς φοβερᾶς φαρσομανίας τοῦ Ἀλύτου Αἰνίγματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμωρίαν του παρακαλοῦμεν τὴν παθοῦσαν ὅπως ὁρίσῃ τὸ εἶδός της ἕνα τοῦ τὴν ἐπιβάλωμεν.

Ἡ Διεύθυνσις

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1904

159—160. Στοιχειόγριφοι.

α') Ὅταν ἔρχωμαι σιμά σου πάντοτε μ' ἀπομα-
[κρύνεις.
Πλὴν αὐτὸ τὸ ἤμυσί μου, ὅπου εὔργις, δὲν ἀφίνεις.
Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Χαρίτος.

β') Θέλεις εὕρει 'στὸ Αἰγαῖον τ' ὅλον μου, ἐὰν ζη-
[τήσῃς.
Πρόξενος δ' εἰμὶ ὁμίχλης, ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς.
Ἐσταλη ὑπο του Ἐλεφαντίνου Σταυρου.

161. Λογοπαίγνιον.

Ποῖος Θεὸς εἶναι μπαγιάτικος;
Ἐσταλη ὑπο της Χρυσις Καρδίας

162. Ἔφιλον.

. . . . . .
.
. Καθέτως δημαγωγός. Ὁριζοντίως
. α'.) ῥήτωρ, β'.) τροφὸς τοῦ Ἄρεως καὶ γ'.) νῆσος τῆς Ἑλλάδος.
. . . .
.
.
.
. . . . . .

Ἐστάλη ὑπὸ της Ὀνειροπόλου Ψυχης.

163. Πυραμίς.

```
        +
    o   +   o          = Πρόθεσις.
  o o   +   o o        = Ἔνδυμα σημερινόν.
o o o   +   o o o      = Χρησιμώτατον πρᾶγμα.
```

Οἱ σταυροὶ ἀποτελοῦσι βασίλειον τῆς Ἀσίας.
Ἠστάλη υπο τοῦ Περιηγητου

164. Μαγικὸν γράμμα μετ' ἐλλιποσυμφώνου.

Ἀνταλλάσσοντες δύο γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων διὰ δύο ἄλλων πάντοτε τῶν αὐτῶν σχημάτισον ἄλλας τόσας λέξεις, ὧν τὰ δεύτερα γράμματα κατὰ σειρὰν ἀποτελοῦν ἐλλιποσύμφωνον.

Μάχη φοῖβος, μῆλον, Ἑλένη, οἰωνός.

Ἐσταλη υπο της Ἀχθοταγης Ἀγάπης.

165—168. Ἐλλιποσύμφωνα.

1) οει—αυ—οε—αε.
2) ηη—ιο—αις—α—υου—αη.
Ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Βασιλίσσης τοῦ Ἄργους.
3) οοιο—αα—οοιω—ιχει
Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐὐφώτα.
4) ηο—ειο—ειηα.
Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλοι.

169—170. Γρῖφοι.

α') Θὰ / ο ῥοῦς / μὲν ὃν ΝΚ

β') Ἐς ὀκᾶ θάρρει! Ὦ σαλάμι καλό. Πίστις...
Ἐστάλησαν ὑπὸ του Βράχου τῆς Φρεαττύος.

Τέλος τοῦ Δ' Διαγωνισμοῦ τῶν Λύσεων.

ΜΙΚΡΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ἀνταλλάσσω εἰκονογραφημένα ταχυδρομικὰ δελτάρια πανταχόθεν. Διεύθυντις: Δίδα Μαριέτταν Κ. Χαρβάτη, Τριπόδων 11. Ἀθήνας (Grèce).

Ζητεῖται Βασιλισσα διὰ τὸ βασίλειον τῶν Ἀνθέων.
Ἡ προσωρινὴ πρωθυπουργός.
Μὴ μοῦ ἅπτου.

Πληροφορῶ πάντας ὅτι ἤλλαξα ψευδώνυμον.
Χιονισμένος Παρνασσός.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ "ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,,